

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik V.

V Ljubljani, junija 1888.

6. zvezek.

Druga nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXV. Sveti Duh, pravi Bog, nam deli milost božjo.

Ako kdo ni prerojen v vodi in sv. Duhu,
ne more priti v božje kraljestvo.

Jan. 3, 5.

1. Tretja važna dōba v cerkvenem letu je binkoštna dōba, ki je med vsemi najdaljša. Sega namreč od binkošti do prve adventne nedelje, ter obseza najmanj 23, največ 28 nedelj, kakor je Velika noč prej ali pozneje med 22. marcijem in 25. aprilom.

Ta dōba je posvečena delovanju svetega Duha. Kar je namreč Oče nebeški pripravljaj 4000 let, kar je Sin božji dopolnil v 33 letih svojega zemeljskega življenja, to nadaljuje sv. Duh v katoliški cerkvi vse dni do konca sveta. Sv. Duh deluje, da se ljudje vdeležujejo odrešenja božjega, katero je Kristus dovršil na svetem križu. Zato nam cerkev, katero vlada in vodi sv. Duh, v dolgi pobinkoštni dōbi razpravlja nedeljo za nedeljo verske resnice, katere nam je treba verovati, in priporoča dejanske čednosti, katere nam je treba izpolnovati, ako hočemo, da za nas ne bo zastonj odrešilna smrt Kristusova.

2. V svojih naukih in svojih obredih kaže cerkev v tej dōbi neko posebno hrepenenje, da bi že skoro napočil dan, ko se vojskojoča in trpeča cerkev za vselej združite z zmagoslavno v nebesih, v krasnih vzgledih svetnikov nam kaže, kako naj tudi kristijani v dejanji razodevajo enako goreče želje po nebesih.

Kakor do sedaj, tako se bomo tudi v tej dōbi mi družili s sveto cerkvijo, z izvoljeno nevesto sv. Duha, in pod njenim vodstvom

opaževali, kako skrivnostno in mogočno deluje sv. Duh,*) kako čuje nad svojo nevesto, da točno izvršuje svojo nalogo in kako posvečuje vernike s svojo milostjo, da tem lažje dosežejo svoje izveličanje. — Občudovali bomo z vednim ozirom na nedelje in godove svetnikov pred vsem božje veličastvo sv. Duha, hvalili ga za milost božjo, katero nam deli po svojih darovih in po zakramentih v katoški cerkvi. V teh premišljevanjih bomo preživeli binkoštno dōbo, Bog daj, da v svoje dušno izveličanje. Danes premislimo: Sveti Duh, pravi Bog, nam deli milost božjo.

I. Na praznik presvete Trojice občudovali smo skrivnostno bitje in delovanje trojedinega Boga: Očeta in Sina in sv. Duha. Ker smo se že v adventni dōbi veselili in hvaležni spominjali nebeškega Očeta, da nam je v odrešenje poslal svojega Sina, in ker smo se o velikonočnem času vdeleževali odrešenja Kristusovega, treba, da v tem času, ko se spominjamo, da je sv. Duh prišel nad apostole, da prav v tem času posebno deli svoje milosti v zakramentu sv. birme tudi sedanjim kristijanom, tudi mi poslavimo sv. Duha, radujmo se njegovega skrivnostnega delovanja, kateremu namen je: izveličanje naše. *Postal je Gospod moj pomočnik in pripeljal me na plan, rešil me je, ker me je ljubil*, po pravici moli zato sv. cerkev danes v vvodu sv. maše.

1. Najprej nam je odgovoriti vprašanju: Kaj nam je verovati o sv. Duhu? Katekizem nam kratko in jasno pové: „Sveti Duh je tretja božja oseba, on je pravi Bog, ki izhaja od Očeta in Sina od vekomaj ter nas posvečuje.“

Da je sv. Duh res pravi Bog, tega nas uči sv. pismo, ker ga naravnost Boga imenuje. Znano vam je namreč gotovo, da sta Ananija in Safira prodala njivo ter iztrženega denarja nekaj za-se prihranila, nekaj pa nesla sv. Petru, kakor so tedaj imeli kristijani navado, ker jim je bilo v oni zlati dōbi vse premoženje skupno, rabili so namreč svoje imetje, kakor bi ga ne imeli. Peter ju vpraša, če je to ves denar, kar sta ga dobila za njivo. In Ananija ter Safira

*) Jungmann piše v svoji krasni knjigi: Theorie der geistlichen Beredsamkeit, II. knjiga, str. 11 te-le besede: Was die Lehre vom heiligen Geiste betrifft, ist es eine vielfach wiederholte, sehr gegründete Klage, dass dieselbe in der Verkündigung des Wortes Gottes viel zu sehr in den Hintergrund tritt; eine natürliche Folge hievon bildet die Thatsache, dass auch in dem Bewusstsein der meisten Christen und in den Uebungen des religiösen Lebens die Erkenntniss des heil. Geistes, die Würdigung seiner Wirksamkeit, die Sehnsucht nach ihm . . . im hohen Masse im Hintergrunde steht.

se zlažeta, da je to ves denar. Zato reče Peter, razsvetljen po sv. Duhu, Ananiji: *Zakaj je satan zmotil tvoje srce, da si se lagal svetemu Duhu? . . . Ne ljudem, marveč Bogu si lagal.* (Dj. apost. 5, 3. 4.) Kakor vidite, tukaj sv. Peter sv. Duha imenuje naravnost Boga. To potrди tudi sv. Janez, ki pravi: *Trije so v nebesih, ki dajejo pričevanje: Oče, Beseda in sv. Duh; ti trije so eno.* (Jan. 5, 7.)

2. Zato sv. Duhu prilastuje sv. pismo božje lastnosti, imenuje ga začetnika vse resnice in modrosti, ki preiskuje vse, tudi božje.

Da sv. Duh izhaja od Očeta in Sina od vekomaj, spričuje Jezus sam, ki pravi apostolom: *Ko pride tolažnik, katerega vam bom jaz poslal od Očeta, Duha resnice, kateri izhaja od Očeta, on bo o meni dajal spričevanje.* (Jan. 15, 26.)

Toda dovolj dokazov, da je sv. Duh pravi Bog; vernemu kristijanu je najboljši dokaz za to resnico sv. cerkev, ki je vedno učila ta nauk; kar toraj nezmotljiva mati trdi, to naj zvesti sinovi verujejo.

II. Sveti Duh je toraj pravi Bog, Bog neskončne ljubezni, zato razodeva tudi svoje usmiljenje človeškemu rodu, ker on nadaljuje odrešilno delo Kristusovo v katoliški cerkvi, pri kateri po besedah Jezusovih ostane vse dni do konca sveta. Sv. Duh nam namreč deli svojo božjo milost, o kateri smo se še kakor otroci učili, ko smo molili šest resnic, rekoč: „Milost božja je vsakemu človeku k zveličanju potrebna, ker brez milosti božje ne moremo nič zaslužljivega storiti za nebesa.“

1. Človeku so namreč po grehu oslabele moči dušne in telesne; opešal je toliko na svojih dušnih močeh, da si sam ni več mogel pridobiti odpuščanja pri Bogu, da mu je treba čeznaturne, notranje, božje moči. In to moč deli nam vsled neskončnega zaslužnja Jezusa Kristusa sveti Duh in s tem nam deli svojo božjo milost. Ta milost božja nas posvečuje ter stori, da postanemo iz otrok jeze božje prijatelji božji, iz grešnikov pravični; ta milost pa nam je tudi potrebna pri vsakem dobrem delu, ki nas podpira, da tako delo začnemo, nadaljujemo in srečno končamo.

Sveti Duh pa dá v svoji neskončni modrosti vsakemu človeku toliko milosti, kolikor jih potrebuje za svoje izveličanje; dá jih sicer nekaterim več, nekaterim manj, vendar nikdo ne more reči, da se je zavoljo pomanjkanja milosti božje pogubil.

Neizprosno pa zahteva sveti Duh od slehernega človeka, da sodeluje z milostjo božjo; kolikor bolje toraj človek obrača podeljene milosti, toliko bolj gotovo bo izveličan, ker mu sv. Duh v plačilo za njegov trud dan za dnevom deli novih, brezštevilnih dobrot.

Sv. Duh pri svojem posvečevanju skrivnostno deluje, zato ga sv. pismo primerja sapi, vetru, o katerem človek vé, da pihlja, toda ne vé, od kod da je in kam se izgublja. Tudi podobe, v katerih se je sv. Duh prikazoval, pričajo njegovo rahlo a vplivno delovanje. V podobi ljubkega goloba plava sv. Duh pri krstu v Jordanu nad Jezusovo glavo, v znamenje, kako milo, rahlo in pohlevno je njegovo delovanje, nad apostole pa prihrumi v silnem, nenavadnem pišu, v podobi ognjenih jezikov ter s tem kaže, da njegovo delovanje, dasi milo in rahlo, ni slabotno in nevplivno, pač pa odločno, goreče in kakor ogenj razsvetljuječe in ogrevajoče. To se je posebno prikazalo ob prihodu sv. Duha nad apostole. Mi sicer ne vidimo v srca apostolov, in ne vemo, kako jih je spremenil Duh resnice, toda toliko vemo, da so bili popolno izpremenjeni, prenovljeni, poslal jim je Bog svetega Duha in prenovila so se njih srca. Le pogledjte jih popolno nove apostole: Boječi so se skrivali poprej pred judi in zaprti bivali skupno v hiši, kjer so čakali prihoda sv. Duha, a sedaj, kaj vidimo? Hitro zapusté hišo, in poprej bojzljivi, sedaj nevstrašeni oznanujejo Kristusa križanega, veseli so, da morejo kaj trpeti zavoljo imena Jezusovega in razprše se na vse vetrove med vse narode, nič več ne bivajo skupaj, vsak se čuti sam dovolj močnega in srčnega, da prenaša težave svojega poklica, ko nosi ime Gospodovo, kakor izvoljena posoda, do pokrajin zemlje. Tu vidimo silno božjo moč sv. Duha in tudi sv. Duh smé se, kakor Jezus, onim, ki niso hoteli vanj verovati, sklicevati na svoja dela, rekoč: *Ako ne verujete meni, verjemite vsaj mojim delom!* Prav govori zato sv. Gregor Veliki, rekoč: „Sveti Duh pride z nebes, napolni ribiče in jih spremeni v apostole, preganjalca prešine in postane učitelj nevernikov, očitnega grešnika obiše in evangelij začne oznanovati.“

2. Kako tolažljiva, predragi kristijani, je ta resnica za nas. Tudi nam namreč sveti Duh deli svojo božjo milost, pomoč, da ž njo delujemo za svoje večno izveličanje. Vsacega izmed nas prerodil je sv. Duh pri sv. krstu s posvečujočo milostjo božjo, izbrisal mu je izvirni greh, izvolil ga je za otroka božjega in dediča nebeškega kraljestva; to milost mu je pomnožil v zakramentu svete birme v onem trenutku, ko se človek pameti zavé, ko stoji na razpotji in se mu je treba odločiti ali za Boga ali proti Bogu, za lepo življenje ali pa za pregrešno življenje in to on ponavlja vse naše življenje, kaderkoli vredno prejemamo svete zakramente. Poleg tega nam je sveti Duh v pomoč pri vseh naših dobrih delih, saj brez njega, po besedah apostolovih, ne moremo nič dobrega hoteti, kaj še le storiti. Kakor

Jezus, govori nam tudi sv. Duh: *Brez mene ne morete nič storiti*. Sveti Duh nas navdaja z dobrimi, lepimi nebeškimi mislimi, on nas v duhu prestavlja v nebesa k blaženim duhovom, da že tukaj na zemlji okušamo veselje nebeškega raja. Sveti Duh nas navdaja z dobrimi sklepi, da jih ponavljamo vsak dan, da smo jim zvesti do konca, ker le: Kdor do konca vstraja, tisti bo izveličan. — Toda sv. Duh nas tudi ne ostavi, ako smo bili nesrečni in smo zabredli v greh, zanemarjali in v slabo obračali njegovo milost, tudi tedaj še veje krog nas, kakor hladna, oživljajoča sapa, da nam na duši otrplim vpiše novo duhovno življenje, da se zdramimo in spoznamo svoj žalostni stan. In ko smo z njegovo pomočjo začeli svoje poboljšanje, tedaj nam on krepko stoji na strani, da nas težave ne prestrašijo, skušnjave ne premotijo in priložnosti ne zavedejo.

Kristijan, morda večasih ne veš, kako je prišlo, kaj te je napotilo, da si se odpovedal grehu in začel lepo krščansko življenje. Samo to veš, da ti vest ni več dala miru, da te je nekaj gnalo v cerkev in da prej nisi našel pokoja, dokler se nisi svojih grehov čisto spovedal, dokler se nisi zgubljen združil z Jezusom v sv. rešnjem Telesu. Glej, kristijan, tedaj je v tebi deloval sv. Duh; njegova milost te je obletavala, te pretresala in gnala v cerkev pred namestnika Kristusovega.

3. Koliko hvaležnost smo toraj mi dolžni sv. Duhu za njegove brezštevilne milosti, s katerimi nas obsipa od zibelke do groba. In vendar! Koliko je ljudi, ki so črno nehvaležni tolažniku za vso njegovo ljubezen, ki se ne menijo za njo, ki jo v slabo obračajo. Da je takih ljudi mnogo na svetu, priča nam današnji evangelij. Nekdo namreč, pripoveduje sv. pismo, napravil je veliko gostijo in jih je mnogo povabil. Ko je bilo vse pripravljeno, poslal je celo svoje služabnike povabljenim posebej še enkrat povedat, da je vse pripravljeno, da naj toraj pridejo na večerjo. Kako blag je pač moral biti ta človek, kako kaže svojo gostoljubnost, kako je prijazen in postrežljiv, res zlata duša! Zdi se, da bi ga nikdo ne mogel žaliti, da bi storil zanj vsak tudi kaj težavnega, ako bi bil v potrebi. Toda kaj se je v resnici zgodilo, kaj pravi sv. pismo? Povabljeni so se začeli izgovarjati. Prvi pravi, da je kupil pristavo, katero mora ogledati, zato ne more priti; drugi, da je kupil pet jarmov volov, katere treba da poskusi in tretji je imel opraviti z ženitvijo, toraj se je tudi izgovoril. Ni čuda, da je bil užaljen gospodar, ki jih je vabil.

Kristijani, gotovo se vam ti povabljeni ljudje niso prikupili s svojim ravnanjem, morda jih dolžite in sodite: Grdi, nehvaležni ljudje! toda ne prenačite se! Ali morda niso taki ljudje tudi še sedaj na

svetu; morda bi celo med seboj katerega našli, ki jim je popolno podoben, ki se ustavlja povabilu. Sv. Duh namreč, ki nadaljuje Kristusovo delo v katoliški cerkvi, on vabi kristijane na gostijo, katero Bog pripravlja svojim izvoljenim. Toda ali se mu ne godi enako, kakor človeku, o katerem nam govori sveto pismo? In prav tisti vzroki tudi še sedaj ljudi zadržujejo, da ne sprejmó božjega povabila, kakor so zadrževali povabljene v sv. pismu. Bogastvo, čast in posvetno vživanje, ta trojni malik ljudem brani, da se ne vdeležujejo večerje, katero obhaja sv. Duh s svojo nevesto, katoliško cerkvijo in njenimi otroci, vernimi, zvestimi kristijani . . . Ni čuda, da sčasoma zakrknajo srca takih ljudi, ker z zanemarjanjem milosti sv. Duha se vedno bolj oddaljujejo od njegove ljubezni in ostanejo v smrti: v tem življenji v smrtnih grehah, v prihodnjem življenji v večnem trpljenji.

Kristijan, ki morda živiš v smrtnih grehah, povej, ali nisi tudi ti čutil že večkrat v sebi željá, da bi se odpovedal grehu, ali te v srečnih trenutkih niso navdajala vprašanja: Kam pridem s takim življenjem? Kaj bo z mojo dušo po smrti? Kakošna bo moja večnost? Glej, takrat je tebe vabil Duh božji k sebi na gostijo, da bi se spravil ž njim. In ti nehvaležnež, pregnal si s silo te blažilne misli, otesel si se, kakor si sam rekel, teh nepotrebnih skrbi in hitel si zopet v svoje staro življenje, med svoje hudobne tovariše, med posvetni hrup, da nisi več čutil rahlo pihljajočih sap milosti sv. Duha. — Ali nisi tudi ti v nevarnosti, da te Bog trdovratnega zavrže, ker mera tebi namenjenih milosti je morda že blizo do vrha napolnjena, in da na mestu tebe druge povabi k sebi, ki se skažejo bolj hvaležne, nego si bil ti? Kristijan, ne ustavljalj se trdovratno vabilu sv. Duha, ne preziraj njegovih milosti, ampak rad sodeluj z milostjo božjo, ker Bog, ki te je brez tebe odrešil, te ne bo izveličal brez tebe.

Sv. Klotilda, katere spomin razveseljuje danes sveto cerkev, ti bodi vzgled, kako treba v dobro obračati milosti sv. Duha, da so nam in drugim v izveličanje. Bila je kraljeva hči, a kar je še več vredno, tudi zvesta nevesta Kristusova. Morala pa je že zgodaj piti kelih trpljenja, ker njen stric, krone željen, imel jo je kakor jetnico na dvoru. Klotilda, rasvetljena po sv. Duhu, v pobožnih vajah in v molitvi najde tolažbo v trpljenji. Pozneje se poroči z Klodvikom, franškim vladarjem, ki je bil surov pagan, časti in zemlje lačen; toda Klotilda, ki je bila vzgled pobožnega in delavnega življenja vsem dvornikom, s svojo prijaznostjo in milobo, pravimi darovi sv. Duha, najde zaupanje pri kralju, katerega bi bila rada spreobrnila. Toda Bog ji pošlje preprej hudih poskušenj. Prvega svojega otroka dá krstiti kraljica, a kmalu umrje in kralj meni, da je krst tega kriv. In tudi drugi sin po sv. krstu zbolí, kralj pa se srdi in grozovito

divja, toraj ona v molitvi prosi pomoči in Bog jo usliši, ter ji ohrani sinka živega. Toda še več je dosegla pri Bogu, tudi mož se je pokristijanil po njenih prošnjah. Ko gré namreč v vojsko nad bojevite Alemane, tedaj mu reče Klotilda: „Glej, da boš sovražnika premagal, toda ne zanašaj se na svoje bogove, ampak na Boga kristijanov. Ako trden v veri in upanji njega kličeš na pomoč, ne bodo se ti sovražniki ustavljali, ko bi jih tudi bilo kakor peska ob morju. V sili se spomni mojih besed!“ — In zgodilo se je tako. Kralj bil je v veliki sili ter vsklikne: „Bog kristijanov, pomagaj mi, ako moreš, ker moji bogovi me zapuščajo; ako mi pomoreš, dam se krstiti.“ In Bog kristijanov mu je dodelil zmago. Kraljica vesela sporoči to novico sv. Remigiju škofu, ki ji reče: „Klodovik je Alemane premagal, ti pa Klodovika!“ Ona pa odvrne: „Gospod vojskinih trum je to storil, njemu bodi hvala za to dvojno zmago.“

Kristijani, skrbimo, da tudi v nas tako mogočno deluje milost božja, ki nam jo obilno deli sv. Duh, ki z Očetom in Sinom kraljuje Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Andr. Kalan.

2. Trojna velika večerja.

Luk. 14, 16.

Vvod. Mogočni Perzijanski kralj Asver je napravil silno veliko gostijo svojim vojvodom in velikašem, ki je trajala 180 dni. Na to pa povabi še vse ljudstvo od najvišjega do najnižjega ter jih kraljevo gosti na svojem velikem, silno lepem vrtu sedem dni. To stori, da bi pokazal slavno bogastvo svojega kraljestva ter velikost in imenitnost svoje mogočnosti. (Est. 1.) Velikanska je bila ta gostija, kakor nam jo popisuje sv. pismo; a brez vse primere veličastniša je ona gostija, ki jo je napravil vsemogočni Bog, Kralj nebes in zemlje, vsem narodom sveta. On daja že na zemlji vsak dan dušno in telesno hrano vsem, povabil je pa še vse k veličastni večerji v svojem nebeškem kraljestvu. Trojno zares veliko večerjo je pripravil: 1. na zemlji vsem ljudem, 2. v sv. cerkvi vsem vernim, 3. v nebesih zveličanim.

Izpeljava. I. Bog je stvarnik vseh živih stvari; vsako posebej nasituje in napaja, *on daja živč vsemu mesu, ker vekomaj (trpi) njegova milost.* (Ps. 135, 25.) Ker je pa človek med vsemi stvarmi najimenitniši, je tudi večerja njemu pripravljena nad vse veličastna, zares velika večerja:

1. Zarad priprav. Ko je nebeški Oče svojemu najimenitnejšemu gostu na zemlji pripravljaj gostijo, je najprej vstvaril nebo in zemljo, potlej razpel prekrasni nebes, — prižgal svetle luči na nebu, — preskrbel tečnih jedil brez števila iz rastlinstva in živalstva: zdaj pripelje svojega gosta v prekrasno obednico. Vsi bi imeli dovolj, ko bi hoteli bratovsko uživati božje dari.

2. Zarad preobilnega števila povabljenih. Kajti ne le vladarji, bogati in imenitni, marveč tudi revni in priprosti — vsi so povabljeni; ne le prijateljev, ampak tudi najhujše sovražnike pogostuje Gospod vsak dan. Veliko je, če kdo povabi le enkrat svojega sovražnika; glejte, Bog pa daje solncu vsak dan sijati... (Mat. 5, 45.)

3. Zarad dolgega časa, ko traja gostija; kajti do konca časov ostane miza pogrnena. Od Adama dalje gostje prihajajo in odhajajo... Pač bi morali vsi ljudje hvaležno se spominjati svojega dobrotnika in *jedi, katere je Bog vstvaril, uživati z zahvaljenjem.* (I. Tim. 4, 3.)

II. Še drugo večerjo, večjo, kot je prva, je Bog pripravil v svoji cerkvi vsem vernim. To je angeljski kruh presv. rešnjega Telesa. Zares veličastna je ta večerja:

1. Gledé kraja, kjer se je pričela in kjer se nadaljuje. V ubornem hlevcu je bil Jezus rojen, jaslice so bile njegova zibelka, smrtna postelj sramotni križ na zaničljivem griču Golgoti; za presveti Zakrament si je pa izvolil v glavnem mestu *veliko obednico pogrneno.* (Mark. 14, 15.) In zdaj se ta veličastna večerja obhaja po vesoljnem svetu; lepo se spolnuje preroška beseda: *Od vzhoda do zahoda...* (Mat. 1, 5.)

2. Gledé jedi in postrežbe; kajti Kristus sam, Sin božji, se daja v živež, svoje Telo in kri z božjo in človeško natoro. *O sveta večerja, v kateri se Kristus zavšiva!*

3. Gledé števila povabljenih; kajti niso povabljeni le aposteljni in drugi svetniki, marveč tudi slepi, kruljevi, — tudi grešniki niso izločeni, če se le hočejo spokoriti. *Pridite vsi...* (Mat. 11, 28.) *Pojdi ven na ceste...* (Luk. 14, 21.) Revne, katerih ljubezen je še majhna, slepe, ki nimajo še pravega spoznanja, kruljeve, ki so počasni na poti proti nebesom — vse privedi k gostiji! Saj pri tej večerji se revni obogatijo, slepi spregledujejo, slabotni dobijo moč...

4. Gledé časa, ker trajala bode vse dni do konca sveta. Ni je minute, da bi v kakem kraju ne bilo maše, ker se zemlja suče... In dokler se bo tako sukala...

In vendar je toliko ljudi na svetu, ki stradajo pri polni mizi, dušne lakote umirajo!

III. Tretjo večerjo je Bog pripravil v nebesih svojim izvoljenim; ta pa je še najveličastniša:

1. Obednica se imenuje — nebesa. Noben jezik ni v stanu popisati lepote in krasote nebeških bivališč. *V hiši mojega Očeta...* (Jan. 14, 2.)

2. Kateri so gostje? Brezštevilne trume angeljev. Dan. 7, 10. Vrste svetnikov in svetnic: *Videl sem veliko trumo...* (Raz. 7, 9.) Najprej naša nebeška Mati Marija, potlej njen brezmadežni ženin sv. Jožef, aposteljni, mučenci... naši znanci in prijatelji, ki so se pred nami ločili v milosti božji.

3. In kako sladko vživanje? Boga gledajo, — v Bogu se razveseljujejo, — spolnjene so vse želje... *Odločim vam kraljestvo, kakor ga je meni odločil moj Oče, da jeste in pijete pri moji mizi v mojem kraljestvu.* (Luk. 22, 29. 30.)

4. Pa kako dolgo? Brez konca in kraja, brez skrbi, da bi kdaj prenehala večerja, ali da bi se je kdaj naveličali, — vedno nove radosti, novo vživanje...

Konec. O predobrotljivi Oče nebeški, koliko gostijo si nam pripravil! gostijo za telo, ki mu daja vsakdanji kruh; gostijo za dušo v presv. rešnjem Telesu; in slednjič večno večerjo v svojem kraljestvu. Daj, da bomo telesne dari zmirno vživali v tvojo čast, pogostokrat in vselej vredno pripravljeni se bližali angeljski mizi, da bomo kdaj vredni jesti in piti pri tvoji mizi v tvojem kraljestvu! (Luk. 22, 30.)

Tretja nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXVI. Dar strahu božjega.

Služite Gospodu s strahom in radujte se v njem s trepetom! Ps. 2, 11.

Ozri se na-me in usmili se me, o Gospod, ker sam sem in ubog; poglej na mojo revo in na moj trud, ter mi odpusti vse moje grehe, o moj Bog! Tako cerkev v imenu grešnikov, svojih otrôk, vzdihuje pri sv. maši k Bogu. Boji se namreč skrbna mati, kaj bo z ljudmi, ako ne bo Bog ravnal ž njimi po svojem neskončnem usmiljenju; gleda na vzvišeni namen, ki ga imajo ljudje doseči, pozna pa

tudi, kako slabi in omahljivi da so kristijani, kako silni in predrzni so njih dušni sovražniki, kako težko jim je toraj rešiti svoje duše. Zato cerkev upa le od Boga pomoči in milosti za svoje otroke, napolnjena s sv. Duhom vé, da človeku le od zgoraj dohajate luč in moč, da ne zabrede in ne omaga in zato v materini skrbi ponižno moli k Bogu.

Kako pa ravnaajo mnogi grešniki? Le poglej jih, kako se brez skrbi veselé življenja, kako je slastno vživajo, kakor bi bil že jutri konec sveta, kako se ošabni ponašajo s svojimi prednostmi in kako vsak le sam za-se brez ozira na bližnjega živi. In vendar so dan za dnevom bliže svojemu pogubljenju. Pri vsem tem pa tako lahkotno, brezskrbno življenje! Odkod to? Ali ne odtod, ker je pri mnogih ugasnila luč sv. vere, da so zgrešili svoj namen in le na svetu iščejo svoje sreče? Manjka jim darov sv. Duha, da bi spoznali svojo napačno pot, ter vrnili se na pravo in po pravi stanovitno hodili do konca.

Ker smo že slišali, da nam sveti Duh, pravi vsemogočni Bog, deli v obilnosti svojo božjo milost, zato je primerno, da pogledamo bolj natanko, kako sv. Duh deli svojo milost. Duh božji nam deli svojo milost s svojimi darovi, katere prejemamo od njega. Ker so nam v naše izveličanje potrebni darovi sv. Duha in ker je mnogo ljudi, katerim ni mar sv. Duha zanje prositi, zato bi vas rad opozoril na posebne milosti, katere nam sv. Duh deli po svojih darovih in na posebne dolžnosti, da naj jih ljudje skrbljivo obračajo v svojo dušno korist.

V podlago današnjemu govoru vzemimo: dar strahu božjega.

1. Izaija prerok govori prvi o darovih sv. Duha, ki se bodo razodevali nad vélovečenim Sinom božjim, rekoč: *Počival bo na njem Duh Gospodov: duh modrosti in umnosti, duh svéta in moči, duh učenosti in pobožnosti in napolnjeval ga bo Duh strahu božjega.* (Iz. 11, 2, 3.) Sedmere darove svoje je vлил toraj sv. Duh v Jezusa, Marijinega Sina in ti sedmeri darovi so tudi potrebni vsakemu človeku, prerojenemu v vodi in sv. Duhu, da se izveliča. — Ozrimo se še na vrsto, v kateri nam prerok našteva darove sv. Duha. Prvi pride na vrsto dar modrosti, za njim sledijo drugi, in zadnji je dar strahu božjega. In to po pravici. Modrost namreč je najvišja stopinja, do katere se more povspeti človekova duša, strah božji pa je še le začetek, prva drobna kal modrosti. Ko toraj prerok našteva darove svetega Duha, kakor se bodo razodevali nad Jezusom, katerega sveto pismo imenuje véčno modrost Očetovo, ima prav, da začne z največim

darom, z modrostjo. Za nas pa, uboge in slabotne ljudi, je strah božji nekaka podlaga, na kateri se potem od stopinje do stopinje vzdigu-jemo vedno više, da slednjič dospemo do modrosti, kjer se v ljubezni združimo z Bogom.

2. Iz tega uvidite, kako primerno je za nas nauk o darovih sv. Duha začetni z darom strahu božjega, ker *strah božji je začetek modrosti*.

Kristijani, kaj pa večinoma človeku brani, da ni dober, da se ne trudi izpolnovati nauka Gospodovega, ki pravi: *Bodite popolni, kakor je naš Oče v nebesih popoln!* Zakaj se ne meni za opomin božji: *Volja božja je: vaše posvečenje?* Ali ni temu kriv napuh, ki brani človeku, da bi spoznal Boga za svojega Gospoda, ki toraj samega sebe posadi na prestol in le na tem svetu v imetju in vži-vanju išče svojega namena? Ali nimamo zato dovolj vzgledov okrog sebe, morebiti tudi sami na sebi? In kaj bo nas rešilo ali ubranilo, da ne zajdemo v enako mrežo? Edino ponižnost nas reši te silne nevarnosti, ker ponižnim Bog daje svojo milost, ponižnim deli sveti Duh dar strahu božjega.

In kako človek občuti ta strah božji?

a) Ponižen človek premišljuje velečastvo božje, gleda ga vse-mogočnega Stvarnika, občuduje ga ljubeznipolnega Odrešenika in posvečevalca, vidi ga toraj tako neskončnega v njegovih delih in stvarah. In ko jame misliti na bistvo božje, kako živi eden Bog v treh osebah od vekomaj do vekomaj, toraj se v tej neizmernosti človek nekako izgubi, kakor prašek v kamenitih skladovih sivih snežnikov, kakor drobna kaplja v brezdanjem morju, tedaj se ga poloti sveti strah, ko vidi, da on ni nič pred Bogom.

b) Kristijan občuduje neskončno svetega Boga, kateremu vse stvarjenje vedoma in nevedoma kliče: *Svet, svet, svet!* ki najde madeže celo nad krilatimi angelji in pogleda v tvoje revno pregrešno srce. Kdo bi pri tej primeri ne strepetal, kdo ne živel v strahu, ker nič nečistega, nič nesvetega ne pojde v nebeško kraljestvo.

c) Ponižni človek se rad spominja pravične sodbe, ki čaka slehernega po smrti; ker vsi se moramo prikazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da vsakdo prejme, kar je zaslužil: dobro ali hudo.

In smrt, kako je negotova, kakor tat se nenadoma prikrade in postavi mahoma človeka pred sodbo. Kaj bo, če v tem trenutku nismo v milosti božji? Kdo bi toraj, ako gleda v svojo negotovo prihodnost, ne pričakoval z nekim posebnim strahom bodočih dni, kdo bi se ne tresel pred pravičnim, vseмогоčnim Bogom?

Tako živi ponižen človek v svetem strahu božjem, katerega ponižnemu deli sveti Duh. In strahu božjega treba je vsakemu nepopolnemu in slabotnemu človeku, da ne ostavi pravega in zanesljivega pota proti večnosti. Sv. Pavel apostol opominja zato vse kristijane, rekoč: *S strahom in trepetom delajte za svoje izveličanje.* (Filip. 2, 12.) in s tem potrjuje besede psalmistove: *Služite Gospodu v strahu in v trepetu se radujte v njem.* (Ps. 2, 11.)

3. Strah božji pa ni takov strah, kakoršni so imeli nekdam sužnji pred svojim brezsrčnim gospodarjem, kateremu je bila najmanjša stvarca dovolj, da je končal ubogega trpina. Ne! Strah božji marveč ohrani skesana naša srca, če tudi nam je Bog že odpustil grehe; brani nam, da nikdar ne pozabimo, kako nevredni grešniki smo pred Bogom, da neobhodno in vedno potrebujemo usmiljenja božjega in da nas bo le upanje izveličalo. (Rim. 8, 24.)

Strah božji je toraj strah, ki ga imajo otroci pred skrbnim in dobrim svojim očetom, katerega imajo radi. Kdor živi v strahu božjem, seveda se boji večnih kazni za greh, toda greha se posebno varuje, da ne bi razžalil dobrega Očeta, svetega Boga, katerega ljubi čez vse. Pač slab otrok, ki bi se bal samo palice očetove; ki bi precej prelomil očetovo povelje, ko bi le vedel, da ga oče zato ne bodo kaznovali. Pač slab kristijan, ki bi se samo zato varoval greha, da bi ga ne zadele časne in večne kazni in ki bi v grehih živel brez skrbi, ko bi teh kazni ne bilo. Tak kristijan nima nič strahu božjega, kateri človeku brani grešiti zato, da ni žaljen Oče nebeški, ki je vreden neskončne časti in ljubezni.

Kdor v strahu božjem živi, ljubi Boga, in ker ga ljubi, zato se varuje, da ga ne žali. Prav pravi zato sv. Pavel, da strah božji dopolni naše posvečenje, ko smo se poprej očistili vseh madežev. (II. Kor. 7, 1.)

Strah božji človeka postavi in ohrani v pravih mejah, da ne prestopa svojih pravic in dá vsakemu, kar mu gré: Bogu, sebi in bližnjemu. V strahu božjem živeči kristijan se vtrjuje posebno v zmernosti v vseh rečeh in v vseh zadevah svojega življenja. Zato prosi psalmist Boga za dar strahu božjega, rekoč: *S strahom svojim prebodi moje meso!* (Ps. 118, 120.)

Kogar toraj napolnjuje sveti Duh z darom strahu božjega, tak se vspešno bori zoper skušnjave. Napuh nima do njega toliko oblasti, ker vé, kako malovredna stvar je človek pred neskončnim Bogom; posvetno imetje rabi tako, kakor bi ga ne imel, ker vé, da mu bo treba od rabljenih darov dati odgovor; in tudi strast po posvetnem

vživanji je v njem ukročena; ker vé, da je vse meso kakor trave cvet, zato s strahom božjim prebada svoje meso v zatajevanji.

Zato pravi sv. pismo, ko popisuje srečo bogaboječega človeka, rekoč: *Blagor človeku, ki se boji Boga, ker zelo bo hrepenel izpolnovati zapovedi božje. Slava in bogastvo bodeta v hiši njegovi in pravica njegova ostane vekomaj.*

Kristijani, kdo bi toraj ne želel, da bi tudi njega napolnjeval sv. Duh z darom strahu božjega, kdo ne bo toraj tudi prosil sv. Duha za to neprecenljivo milost?

4. In vendar kako pa je dandanes s strahom božjim med ljudmi? ali ne pogrešamo med njimi prav posebno ravno svetega strahu božjega? Oglejmo si našo mladino in pogrešali bomo mnogokrat tega božjega daru. Kako preširni so v svojem govorjenji, kako oblastni v svojem početji. Ako jih pustiš pri miru in molčiš na vse njih nerednosti, shajaš z njimi. Toda reci jim besedo, dobro prijazno besedo in precej je ogenj v strehi. Kdo? Zakaj? Od kod? da bo kdo meni nauke dajal? Kaj vam, kaj drugim mar? Tiho! Sicer — O, taki prizori se pogosto ponavljajo v posameznih družinah in nesrečni stariši bi nam o tem vedeli mnogo dopovedovati. In zakaj tako življenje? Zato ker mnogim mladim ljudem manjka strahu božjega. — Kakor pri mladini, tako najdemo isto napako tudi pri odrasčenih: stariših, gospodarjih, predstojnikih. Kako brezozirno taki ravnajo s svojimi podložniki, kako brezvestno le sami za-se skrbé, da zadovolje svoje strasti, njim izročeni pa so jim deveta briga. — Toda reci takemu človeku besedico in zdelo se ti bo, da vidiš prevzetnega Faraona pred seboj, ki govori: „Kdo je kakor jaz? Ne poznam gospoda nad seboj!“

Tako življenje, življenje, katerega ne vodi strah božji, pač ne more osrečevati ne družine, ne države, ne kraljestev. Zato je ljudem svet postal nekako premajhen, zato čujemo toliko o uporih, groznih umorih, ki izvirajo od ljudi živečih brez strahu božjega, zato je na svetu vse negotovo, ker so mnogi ljudje prestopili postavne meje svojih pravic in sami brez strahu božjega hočejo, da bi jim drugi služili v strahu.

Sv. cerkev bere v tem času v duhovnih molitvah iz starega zaveta bukve kraljev. Tu beremo ravno v teh dnevih o močnem Šavlu, kralju Izraelskem, ki je bil odbran, blag in brdek, da ga ni bilo med Izraelovimi otroci goršega od njega. Ker je živel v strahu božjem, ga je Bog poprej pastirja odbral za kralja Israelcem. Izgubile so se namreč ovce očetove in šel jih je Savel iskat s tovariši. Bog pa je Samuelu preroku naročil, da naj moža, katerega mu nasproti pošlje, mazili za kralja in ko se Savel približa Samuelu, reče Bog

preroku: „Glej moža, ki sem ti o njem pravil; on naj gospoduje mojemu ljudstvu.“ In vzal je Samuel posodico z oljem in ga mazilil, rekoč: „Glej, Gospod te je mazilil v kneza čez njegov delež in rešil boš njegovo ljudstvo iz rok sovražnikov.“ Tako čudovito povzdigne Bog Savla, toda povišan na kraljev prestol pozabi on strahu božjega in se predrzne v Galgali v tempeljnu darovati dar, opraviti službo božjo, katero so smeli opravljati le od Boga izvoljeni duhovni. Zato mu reče Samuel: „Kaj si storil? . . . Nespametno si ravnal in se nisi držal zapovedi Boga svojega Gospoda . . . zato kraljestvo ne bo dalje obstalo, ker Gospod Bog si je poiskal moža po svojem sreću, da bo gospodoval čez njegovo ljudstvo, ker ti nisi izpolnoval, kar je ukazal Gospod.“ In kako žalosten konec je doživel zaradi svoje ošabne drznosti? Savel nesrečen v vojski s Filistejci beži in ko vidi že ranjen sovražnike blizo za seboj, prosi svojega oprodo, da naj ga umori. Ker pa zvesti spremljevalec njegov tega ni hotel storiti, pravi sv. pismo, zagradi Savel meč in se nanj nasadi. (Cf. II. kralj. IX, X, XIII, XXXI.)

Kako grozno je toraj Bog kaznoval predrznega Savla, kateri se je brez strahu božjega drznil opravljati v svoji ošabnosti duhovska opravila, češ kralju je vse dovoljeno. Ako je Bog že v stari zavezi toliko sovražil ta greh, koliko bolj bo kaznoval v novi zavezi ljudi, ki živé brez strahu božjega, ker je razlil svojega Duha nad vse meso, ker je poslal Sin božji z Očetom sv. Duha z vsemi njegovimi darovi.

5. Da bomo toliko bolj prosili Boga strahu božjega in toliko raje po njegovih vodilih živeli, podučí naj nas vzgled, kako živi in dela človek brez strahu božjega in človek napolnjen s svetim strahom. Ta teden sv. cerkev praznuje god sv. Vida, Modesta in Krescencije. Vid je bil sin imenitnega pagana, doma v Siciliji, rojen proti koncu tretjega stoletja. Bil pa je izročén v izrejo Modestu in Krescenciji, ki sta bila goreča kristijana; mlademu gojencu sta vcepila nauke sv. vere globoko v srce; vodila sta ga v strahu božjem in s svojim prelepim življenjem mu kazala, kako srečen je človek, ki zvesto služi pravemu Bogu. Deček se vname za katoliško vero in se dá krstiti; ko je bil dovolj podučen. Svoje vere tudi ne skriva pred očetom, oče, strasten pagan, ga odvráča z milo in silo od krščanske vere, a bilo je vse zastonj. Vid mu odgovori: „O ljubi oče, ko bi pač kakor jaz, tudi vi, častili in molili Jezusa Kristusa, pravega Boga! On je Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. Da bi nas odrešil in izveličal, umrl je na križu. Od njega in njegove ljubezni me ne bo ločila nobena moč, nobena muka, tudi smrt ne!“ Oče tresé se od jeze, bije dečka v svoji razdivjanosti in ga celo — lastni oče — izroči namestniku cesarskemu, da naj ga kaznuje po postavi. Toda tudi namestnik pri srčnemu mladeniču nič ne opravi. Njega ne oslepi prijazna beseda, pa tudi muke mu ne omajajo trdnega sklepa. Bal se je Boga in zato se ni bal najhujšega zanj trpeti, živel je v strahu božjem, zato ga ni bilo strah ne sovražnikov, ne zaničevanja, ne trpljenja. Namestnik pošlje Vida očetu nazaj z naročilom, naj trdovratnega mladenča sam

spreobrne. Oče ponavlja svoje poskuse, toda nič bolje se ne obnesó, kakor prvič. Kaj toraj stori oče? kaj pravim oče, zverina! On vodi svojega sina po vseh nevarnih veselicah, slabih družčinah, potopi ga v slast in vživanje, katero ponuja človeku bogastvo, in nazadnje, zatajivši vse očetovsko čutilo, se tako spozabi, da ga izroči nesramni ženski, naj poskusi nad njim umetnosti svojega zapeljevanja. Toda kakor je Bog varoval egiptovskega Jožefa pred pohotno Putifarjevo ženo, tako je ohranil tudi Vida v tej grozni nevarnosti. Zavodnica je morala spoznati, da pregreha zdrsne ob dečku, kakor puščica ob jekleni steni. Ako vprašamo: Kaj pa je varovalo Vida, da je tudi v tako strašnih poskušnjah ostal Bogu stanovitno zvest? Ali ni bil strah božji, ki je mladeniča napolnjeval in mu branil žaliti tistega, katerega ljubi z otročjim strahom? In zakaj so se njegovi sovražniki, posebno oče, tako spozabili, da so ga skušali z najostudnejšimi pripomočki odvrti od kreposti? Ali ne zato, ker jih je vladala slepa strast, ne pa strah Gospodov? Zato so ravnali kakor nespametni, ker so bili brez strahu Gospodovega, ki je začetek modrosti.

Toda Vid še ni dovolj storil za nebesa. Bog mu je namenil še hujših poskušenj. Vjetege obsodijo v smrt in sicer naj raztrgajo divje zveri njega in Modesta s Krescencijo, ki sta mu vcepila krščansko vero v srce. Toda Vid reče: Gospod Jezus je mogočen dovolj, da ukroti vse leve mojih sovražnikov. In res zatajé zveri svojo divjost, migajo z repi kakor pohlevna jagnjeta, ter se vležejo pred-nje, ne da bi jim storile kaj žalega. Vržejo jih potem v kotel, napolnjen s stopljenim svincem in smolo, a kakor nekdej trije mladenčiči v ognjeni peči, tako tudi naši mučenci Bogu hvalo pojó, ker jim je vrelico spremenil v hladno kopel. Nazadnje seveda še dolgo mučeni, raztezani na trapilu, izdihnejo svoje lepe duše.

Kristijani, ta zgled nam kaže, kako globoko v brezdno hudobije se pogrezne človek brez strahu božjega, kakor Vidov oče, in koliko premore človek napolnjen s tem presvetim darom, kakor njegov plemeniti sin, zato skrbite, da tudi vaša srca napolnuje strah božji v vsem življenju. Zato se držite opomina božjega, ki vam pravi: *Služite Gospodu v strahu, in s trepetom se v njem radujte!* Amen.

Andr. Kalan.

2. Dvoje neločljivih Src.

Človek gleda na to, kar se vidi, Gospod pa gleda na srce.

I. Kralj. 17, 7.

V starodavnih časih sta živela med ajdovskim ljudstvom dva prijatelja, katerih prijateljsko zvestobo bi še dandanes lahko kristijanom v zgled priporočali; eden se je imenoval Damon eden Fintija.

Prigodi se pa, da trinoški oblastnik Dijoniz v mestu Sirakúzu Damona v smrt obsodi. Preden ga peljejo na morišče, prosi še to milost, naj bi smel iti na svoj dom, da poravna še nekatere domače zadeve in se poslovil pri svojih. Dijoniz mu dovoli, toda le pod tem pogojem, ako koga dobi, da mu bo porok. In glejte, njegov prijatelj Fintija mu koj ponudi poroštvo in je pripravljen mesto njega v ječo iti in celo umreti, ko bi ne bilo o pravem času Damona nazaj. Zadržan po raznih ovirah pride Damon res prepozno nazaj. Že so prijatelja na morišče odpeljali, že se rabelj pripravlja ga umoriti, kar prihiti Damon ves potan in zasopljen in se hlastno prerine med gledajočo množico, objame zvestega prijatelja in zakliče rabeljnu: „Stoj! jaz sem v smrt obsojen, mene umori, ta je le moj porok, moj zvesti prijatelj!“ Tolika prijateljska zvestoba je Dijoniza tako ginila, da je smrtno kazen odpustil; še več — celo prijatelj jima hoče biti ter prosi: „Uslišita mi prošnjo, da naj bom še jaz tretji v vajini zvezi!“ Dobro je namreč vedel, da taka dva zanesljiva moža mu bosta v sreči in nesreči tolažba in podpora, ako mu postaneta prijatelja.

Iz te dogodbe vidimo, kako so znali že pogani zvesto prijateljstvo ceniti, celo taki siloviteži tako trdega srca, kakor je bil Dijoniz. Toraj se nam ni čuditi, če sv. pismo pravo prijateljstvo tako lepo pohvali: *Zvest prijatelj je močna bramba; in kdor ga je najdel, je zaklad najdel. Z zvestim prijateljem se nič ne meri; teža zlata in srebra ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. Zvest prijatelj je zdravilo življenja.* (Sir. 6, 14—16.)

Vendar vse kaj več, kakor najboljša in najzvestejša prijateljska ljubezen, je materna ljubezen. Tako pristrčno in tako zvesto, kakor ljubi dobra mati svojega dobrega otroka, tako najboljši prijatelj ne ljubi svojega najboljšega prijatelja. Toraj David svojega prijateljstva z Jonatanom ni mogel bolj povzdigniti, kakor s tem, da ga je primerjal materni ljubezni rekoč: *Kakor ljubi mati svojega edinega sina, tako sem jaz tebe ljubil.* (II. Kralj. 1. 26.)

Res, nekaj svetega, rekel bi skoro, nekaj božjega ima v sebi zvesta, neomahljiva, nepremagljiva materna ljubezen; še celo sv. pismo se opira na tako materno ljubezen, ko nam hoče pojasniti in dopovedati božjo neskončno ljubezen, da bi jo vsaj nekoliko razumeli: *Ali more mati pozabiti svoje dete, da bi se ga ne usmilila? In ko bi ga ona pozabila, vendar jaz ne bom pozabil tebe.* (Iz. 49, 11.)

Pa zakaj vam to pripovedujem danes? Zato, ker je danes nedelja po prelepem prazniku presv. Sreca Jezusovega in (kakor imam že več let navado, da si podobe presv. Sreca izbiram), sem si odbral v premišljevanje podobo, ki nam kaže dvoje neločljivih Sre — Srce Jezusovo in Srce Marijino, podobo, ki nam kaže tisto Srce, ki je

izmed vseh src najbolj ljubilo Jezusa, podobo, ki nam kaže tisto premilo Srce, ki je sicer vse ljudi ljubilo, vendar pa gotovo nad vse druge svojo Mater Marijo. Dvoje neločljivih Src naj bo toraj predmet mojemu govoru. Predno pa začnem tako veličastne reči razkladati, zakličem po zgledu poglavarja Dijoniza: O božje Srce Jezusovo, o brezmadežno Srce Marijino, prosim vaju, naj bo v vajino sveto zvezo sprejeto še moje ubogo srce, in srca mojih poslušalcev!

1. Bog je vsegaveden, toraj je od vekomaj vedel, da mu bo človek nezvest postal in si s svojo nepokorščino nakopal večno pogubljenje. Ravno tako je pa že tudi od vekomaj v sklepih njegovega neskončnega usmiljenja bilo odločeno, da bode nesrečnemu človeštvu Odrašenika poslal. Če je pa imel po sklepu večne božje ljubezni Jezus Kristus, druga božja oseba, za nas človek postati, mu je bila že tudi od vekomaj odmenjena Mati njegova. To smem tem bolj trditi, ker tudi sv. cerkev tiste prelepe besede sv. pisma, katere v prvotnem pomenu sicer večni modrosti veljajo, — obrača na Marijo prečisto Devico: *Gospod me je imel v začetku svojih potov, predno je kaj storil od začetka. Od vekomaj sem postavljena in od nekdanj, predno je bila zemlja. Ni še bilo breznov in jaz sem bila že spočeta; tudi studenci vodá še niso izvirali; in goré s svojo silno težo še niso stale; predno so bili hribi, sem se jaz rodila . . . Ko je nebesa narejal, sem bila zraven . . . ko je okoli morjá meje postavljaj in vodam dajal postavo, da naj ne prestopajo svojih bregov; ko je zemlji dno pokladal, sem pri njem bila in vse ž njim ravnala in sem se veselila vsaki dan, sem se igrala na okrožji zemlje, in moje veselje je bivati s človeškimi otroci.* (Preg. 8, 22—31.)

Ker toraj sv. cerkev te besede na Marijo obrača in pa ker *Gospod gleda na srce*, lahko rečemo, da si je bilo Jezusovo božje Srce in Marijino brezmadežno Srce že od nekdanj v tesni zvezi. In kolikor bolj se zgodovina človeštva in sv. cerkve razvija, tem vidniša in jasniša nam je ta zveza.

Ko je v raju Bog našim prvim starišem obljubil Odrašenika, govori že o Materi njegovi, o drugi brezmadežni Evi, katera bo kači glavo strla. Ko so pozneje preroki napovedali prihod Odrašenikov, tudi premnogokrat govori o Materi njegovi. In kakor se našteva mnogo predpodob stare zaveze, katere so naznanovale Odrašenika, tako jih imamo tudi več, ki so naznanjale Mater njegovo: Judita, Estera itd. O gotovo, kakor sv. evangelist Janez popisovaje prvi čudež na ženitnini v Kani Galilejski pristavlja: *In Mati Jezusova je bila*

tam. (Jan. 2, 1.) Tako tudi mi povsod lahko pristavljamo, kjer je govorjenje o Rešeniku sveta: „Mati Jezusova je bila tam“. Kjer je božje Srce Jezusovo, naj bo še brezmadežno Srce Marijino! (Bog je sklenil v svoji neskončni večni ljubezni grešnemu svetu poslati Odrešenika, svojega lastnega Sina — Mati Jezusova je bila tudi tam. Bog je Adamu in Evi v raju obljubil Zveličarja — Mati Jezusova je bila tudi tam. Bog je po prerokih to obljubo mnogokrat ponovil — Mati Jezusova je bila tudi tam. Bog je staremu svetu mnogo naznanil o prihodnjem Zveličarji po raznih predpodbah — Mati Jezusova je bila tudi tam.)

In če nas sv. pismo uči, da Bog gleda na srce, nam je pač razvidno, v kako tesni zvezi je moralo biti Srce Jezusovo in Marijino, še predno je začelo biti na zemlji. Ali ni toraj prav in primerno, da se danes, ko obhajamo veličastni god presv. Srca Jezusovega, spominjamo tudi brezmadežnega Srca Marijinega? Sleherni izmed nas naj danes kliče po zgledu onega vladarja Dijoniza, o katerem sem prej pravil: „O božje Srce Jezusovo in brezmadežno Srce Marijino! prosim vaju — naj bom še jaz sprejet v vajino sveto zvezo! O Jezus, bodi mi Odrešenik in ne Sodnik! O Marija, bodi mi usmiljena Mati! O ljuba Gospa presvetega Srca, prosi za me!“

2. In ko so bili časi dopolnjeni, da je imel priti Mesija na svet, zgodilo se je najprej to, kar tolikrat ponavljamo v pristavku prelepe Marijine molitve: „Češčena bodi Kraljica!“ Tu je namreč rečeno, da je „vsemogočni večni Bog dušo in telo častite Device Matere Marije s pripomočjo sv. Duha pripravil, naj bi zaslužila biti vredno prebivališče božjega Sina.“ Če je bilo pa duša in telo prečiste Device tako pripravljeno, da je zaslužila biti vredno prebivališče božjega Sina — je moralo biti gotovo tudi Srce Marijino tako pripravljeno, da je bilo vredno Jezusovega najsvetejšega Srca, kajti *Gospod gleda na srce.*

V tem je na kratko popisana vsa zgodba Marijinega Srca. O kako lepo — sprelepo je moralo biti Srce nje, ki je bila vredna Jezusova Mati postati! V takem sreču ni smelo nikdar biti nobenega — tudi najmanjšega greha ne — še sence greha ni bilo v njem. Zato je bila brez madeža izvirnega greha spočeta. Njeno Srce je bilo že precej v začetku tako blago, tako plemenito in čisto, kakor je bilo Evino srce pred grehom, pa še z veliko večimi milostmi je bilo obdano ravno zato, ker je imela postati Mati božja. O koliko lepega so nam o tem spisali in povedali cerkveni učeniki in pobožni častilci Marijini. Naj tukaj le prav ob kratkem povem njihov nauk.

Marijino Srce je toliko milosti zadobilo, kolikor jih le sprejeti more bitje, ki je vstvarjeno: Marija je milosti polna. — Marija v milosti ne preseže le vseh ljudi, marveč tudi vse angelje, celo kerubine in serafine, — po natori je sicer manjša od njih, a po milosti je večša. — Marija je že precej v začetku svojega bitja prejela tako velike milosti, da je najmanjša presežala največjo milost največih svetnikov. — Vse splošne in posebne milosti, katere je kedaj katera stvar imela, imela je tudi Marija. — Po velikosti in obilnosti božjih milosti presega Marija vse druge stvari, tako da jo Bog bolj ljubi, kakor vse drugo stvarjenje svoje.

Če temu še pristavimo, da si je Marija vse te preobilne milosti vsikdar v prid obračala ter nobene ne zanemarjala in tako od dné do dné v čednostih rastla in če pomislimo, da središče vse te lepote je njeno deviško Srce: o potem si bomo vsaj nekoliko mogli misliti, kako zelo goreče je moralo tako Srce Jezusa ljubiti, — kajti čem boljše je srce, tem bolj ga mora ljubiti; spoznali bomo pa tudi, da je Jezus nad vse druge stvari moral njej ljubezen skazovati. Saj mili Jezus še nas uboge sirote kliče, — vsakega posebej: *Moj sin, daj mi svoje srce!* in če se kdo izmed nas gane in se očisti ter si vsaj nekoliko prizadeva za krščansko popolnost, kako ga je vesel! Angelje nebeške kliče na pričo tega veselja, — sam pravi, da se veseli tacega srca in da tudi nebeški Oče ga ljubi ter da bosta prišla in v njem prebivala! Če se tako godi s srcem navadne pobožnosti in čednosti — kje bi najdel besedi, da bi popisal, kako tesna in neločljiva mora biti zveza med Jezusovim in Marijinim Srcem — med Srcem božjega Sina in med Srcem najboljše Matere!

Ali ni toraj prav in spodobno, da se danes, ko obhajamo veličastni god presv. Srca Jezusovega, spominjamo tudi brezmadežnega Srca Marijinega? Sleherni izmed nas naj toraj kliče: „O božje Srce Jezusovo in brezmadežno Srce Marijino! prosim vaju, naj bom — še jaz sprejet v vajino sveto zvezo! O Jezus, daj, da bo moje srce vsaj nekoliko tvojemu podobno — o ljuba Gospa presv. Srca, prosi za me!

3. Po vsem tem se nam utegne čudno zdeti, da v popisovanji življenja Jezusovega v sv. evangeliju ne najdemo kacega doželenega popisa te nedopovedljive ginljive zveze med obojnim Srcem. Skoraj da zdi se, kakor bi bil na Marijo, svojo Mater, nekako pozabil. — Aposteljne in učence si zbira vsaki dan okrog sebe, jim je tolikanj prijazen in jih imenuje svoje „prijatelje“; pobožne žene mu smejo streči in spremljati ga — Marija je kakor pozabljena. Druzim deličast in ima do njih posebne ozire, n. pr. sv. Petra povzdigne za po-

glavarja svoji cerkvi, — za Mater svojo ne imenuje nobene očitne časti; na gori Tabor se spremeni in pokaže svoje nebeško veličastvo, pa le Peter, Jakob in Janez smejo biti pričujoči, — o Materi njegovi se nič ne bere. Druge razne ljudi hvali: o Janezu Krstniku pravi, da ni bilo večjega med preroki, — o Materi svoji molči; vero ajdovskega stotnika in kananejske žene očitno povzdiguje, — za vero svoje Matere, katero je že sv. Elizabeta ravno zastran vere tolikanj blagrovala, rekoč: *Blagor tebi, ker si verovala* — ni besedice očitne pohvale; Martino sestro pohvali, da si je najboljši del izvolila, — ali Mati njegova, ki se je Bogu popolnoma darovala, ne bi zaslužila očitne pohvale? Mariji Magdaleni, grešnici, se zahvaljuje za častilno maziljenje rekoč, da jo bodo zastran tega dejanja hvalili povsod, kodar se bode sv. evangelij oznanoval, — a za Mater svojo, od katere je sprejel človeško natoro, ne slišimo očitne zahvale. Še več. Na ženitnini v Kani Galilejski se mu bliža s ponižno prošnjo, — pa ne sliši iz njegovih ust sladke besede „Mati!“ ampak po naših mislih nekako hladen odgovor: „Žena, kaj je med menoj in teboj? Moja ura še ni prišla.“ — In ko o enaki priliki priprosta, odkritosrčna ženica izmed ljudstva povzdigne glas in Mater božjo očitno pohvali in blagruje, to pohvalo takorekoč prestreže in jo obrne na vse one, kateri njegovo besedo spolnujejo.

Kaj pomeni tako obnašanje? Ali je znabiti prenehala tista srčna ljubezen, neločljiva zveza med božjim Srcem Jezusovim in brezmadežnim Srcem Marijinim? Oh ne, preljubi! noben trenutek ni prenehala. Ravno to, kar se kratkovidnemu človeku zdi, da je to zvezo oslabilo, jo je še le utrjevalo. Kdo bo dvomil, da v tej razmeri Jezusovi do Marije je velika skrivnost, ki prav jasno in očitno kaže, kako neprecenljiva čednost je prava ponižnost, katere je lepšala Marijino Sree v najvišji popolnosti. Ona namreč nikoli ni pozabila, da je „dekla Gospodova“, če tudi je bila Mati Stvarnikova.

In ko je Marija radovoljno in z veseljem sprejela to, kar se nam poniževanje zdi, je to neizmerno povišalo njene zasluge; kajti po tej poti, po največi ponižnosti, je bilo Marijino Sree Jezusovemu podobno. Kdor namreč meni, da more Jezusovemu Srcu podoben postati brez ponižnosti, se zelo moti; saj se vsa zgodovina Jezusovega presv. Srea dá ob kratkem z eno besedo povedati: *ponižnost!* Sv. Pavel nam to le nekoliko obširniše opiše, ko pravi: *Kristus je ponižal sam sebe, in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu. Zato ga je tudi Bog povikšal* (Jezusovo človeško natoro) *in mu dal ime, katero je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem vsako koleno*

pripogiba, teh, ki so v nebesih, ki so na zemlji in pod zemljo. (Tit. 2, 6.) In Jezus sam to potrjuje, ko pravi: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen!* Kolikor bolj ponižen, toliko bolj podoben Jezusu — in toliko bolj prijeten njegovemu presv. Srcu.

Ali ni toraj ravno ponižnost najtrdnjša vez, ki neločljivo veže dvoje najsvetejših Src! Kako ginljiva je podoba teh dveh Src? Nad enim je zapisano: *Od mene se učite, ker jaz sem krotak in iz Srca ponižen!* nad drugim pa: *Dekla Gospodova sem!* Pridno hodimo tudi mi v to nebeško šolo, sleherni izmed nas naj kliče danes in sicer: „O božje Srce Jezusovo, o brezmadežno Srce Marijino, prosim vaju, naj bom še jaz v vajini sveti zvezi! Jezus, iz Srca ponižni in krotki, daj, da bo moje srce tvojemu podobno — o ljuba Gospa presv. Srca, prosi za me!“

4. Pregovor pravi, da prijateljstvo se pokaže v nesreči in bridkosti. Pa tudi nasprotno se lahko trdi in skušnja uči: da nesreča, katero morata dva skupno prenašati, trpljenje, katero morata dva skupno trpeti — je najboljši pripomoček medsebojno ljubezen in zvestobo ohraniti in utrditi. — Trpljenja pa in težav se Jezusovemu in Marijinemu Srcu ni nikdar manjkalo — saj vse njuno življenje ni bilo družega kakor trpljenje. Le oglejte si podobo teh dveh neločljivih Src: Jezusovo Srce je ovito s trnjevo krono, križ raste iz njega in ranjeno je; Marijino Srce pa je z mečem prebodeno!

Ne bom vam popisoval Jezusovega prebritkega trpljenja, ki ga je trpel ves čas svojega življenja, saj mora biti vsakemu količjak podučnemu kristijanu znano; le toliko omenim, da vse britkosti, katere je moralo Jezusovo Srce trpeti, zadevale so tudi brezmadežno Srce Marijino.

Kako britko je bilo za Mater Jezusovo, ko je videla, koliko mora trpeti božje Dete, precej ko je jelo živeti: mesto v rahlo zibelko, položiti ga mora v trde jaslice; mesto mehke blazinice položiti mora slame in sena pod glavico božjemu Detetu. Pa kakor vidi Dete mirno in tiho trpeti, tudi ona trpi tiho in mirno.

Kar po noči pride angelj iz nebes s prežalostnim naznanilom, da hočejo božje Dete — Jezuska umoriti. Urno je treba vstati in bežati v daljno neznano deželo, ne vedé, kaj in kako bo tam, in kedaj bo mogoče nazaj. Britka je taka ponočna pot za Mater in za Dete, a kakor Marija vidi, da se božje Dete popolnoma mirno in krotko naslanja na njeno materno naročje, je tudi ona utolažena in potuje dalje vsa vdana v voljo božjo.

Še pred begom v Egipet pa je Marija nesla božje Dete v Jeruzalem, da ga je tam darovala. Že premnoge matere Izraelke so tam darovale svoje prvorojene, a še nobena ne tako, kakor Marija. Pri tem darovanji ji starček Simeon napové meč, kateri bo njeno Srce prebodel. O ta beseda — britki meč — ji ne zgine nič več iz glave, noč in dan prebada njeno materno Srce. Ta meč ji pové, da Jezus je in ostane njen preljubi Sin, pa da ona v nekem pomenu nima pravice in oblasti do njega: oblast ima do njega celi svet, za katerega bo moral vse žive dni se trdo truditi in delati; oblast ima do njega celo človeštvo, za katero bo moral tako grozovito trpeti in slednjič umreti na križi; oblast imajo do njega farizeji, beriči, neverni vojščaki, krivični sodniki, sploh najzlobniši ljudje, ki ga bodo na vse mogoče načine zaničevali, zapljuvali, pretepali, z jesihom in žolčem napajali, umorili in še mrtvememu Srce prebodli. Ona pa še toliko pravice nima do njega, da bi kapljico vode dala v njegovi žeji, da bi mu pot in prah in solze obrisala iz oči: ona nima pravice več do njega — le Mati se še smé imenovati njegova, — le ljubiti še smé svojega Jezusa, zato da vsaka britkost, katera njega zadeva, tudi njeno materno Srce prebada, — trpeti, jokati z Jezusom — to pravico še ima. Le enkrat še v svojem življenji — za malo trenutkov ima popolno oblast do njega — tam na gori Golgoti, potem ko je bil že glasno zaklical: *dopolnjeno je!* ko je bil že glavo nagnil in umrl, ko je bilo že njegovo presveto Srce s sulico prebodeno — takrat sta ga še Jožef Arimatejec in Nikodem pred pogrebom v naročje položila — mrtvega, grozovito izdelanega, ranjenega, razdjanega. Zdaj je zopet njena last, toda ta pogled je najhujša rana tistega meča, ki ga vidimo na podobi Marijinega Srca.

Menim, da tudi vi čutite, kako je ravno po trpljenji, ki sta ga božji Sin in Mati skupno pretrpela, in žalost, ki sta jo skupno prenašala, nerazrušljivo utrdila vez svete ljubezni med Srcem Jezusovim in Marijinim, in da je pač primerno, če se danes, ko obhajamo veličastni praznik presv. Srca Jezusovega, tudi spominjamo Marijinega brezmadežnega Srca. Zato naj sleherni izmed nas kliče in prosi: „O božje Srce Jezusovo, o brezmadežno Srce Marijino, prosim vaju, naj bom — naj bom še jaz v vajini sveti zvezi! Jezus daj, da bo moje srce v nadlogah vselej potrpežljivo, daj, da bom junaško zadel svoj križ na ramo in zvesto za teboj hodil, — o ljuba Gospa presv. Srca, prosi za me!“

5. Še mnogokaj bi vam imel razkladati o tesni zvezi teh dveh neločljivih presvetih Src, pa predolgo bi bilo. Vendar ene reči ne smem opustiti, da bi je ne omenil.

Marija je morala mrtvega Jezusa zopet iz rok pustiti, da so ga pokopali. Pa Jezusovo presv. Srce ni v grobu ostalo, temuč tretji dan je zopet oživel. Katero srce je bilo pač kdaj tako oveseljeno, kakor materno Srce Marijino tisto jutro, ko se ji je Jezus ves spremenjen in častitljiv prikazal! Toda le nekoliko dni je bil še na zemlji in potem je prišla ločitev — Jezus je šel v nebesa — njegovo božje Srce, ki je na zemlji tolikanj pretrpelo, se je vzradovalo v neskončni radosti — Marijino pa je ostalo osamljeno na zemlji. Od zdaj življenja na zemlji za Marijo skoraj ni nobenega več. Ona je s svojimi mislimi in željami več v nebesih kakor na zemlji, saj je nekdaj Zveličar sam rekel: *Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje srce.* — Slednjič je prišla tudi za njo ura, da je prenehalo biti njeno presveto, brezmadežno Srce — umrla je! Pa tudi to Srce, katero je Jezus na zemlji tolikanj ljubil, od katerega je sprejel svojo človeško natoro, ni smelo strohneti. Tudi z njenim deviškim telesom se je duša zopet sklenila — z dušo in s telesom je bila v nebesa sprejeta, povzdignena nad vse druge nebeške prebivalce, nad vse angelje in svetnike. Zdaj je postala presrečna zveza dveh najboljših Src neločljiva na večne čase — Jezusovo božje Srce kakor solnce žareče, Marijino brezmadežno Srce kakor luna milo bleščeče!

Zato sv. cerkev potrjuje poleg bratovščine presv. Sreca Jezusovega tudi bratovščino in češčenje do brezmadežnega Srca Marijinega; zato po sobah in cerkvah in kapelicah tolikrat vidiš podobo, na kateri je dvoje Sre: eno ima križ, trnjevo krono in rano, eno pa meč, vrtnični venec in lilijo; zato sv. cerkev pripoznava veliko moč, ki jo ima Marijino Srce do Jezusovega Srca posebno s tem, ker je s tako obilnimi odpustki obdarila bratovščino „Naše ljube Gospe presv. Sreca“, katera se zlasti v novejšem času tako veselo in vspešno razširja po vesoljnem katoliškem svetu.

S tem ravno tudi naša skrbna mati sv. cerkev dovolj jasno kaže, kako neločljivo je božje Srce Jezusovo in brezmadežno Srce Marijino, in da je prav primerno, če mi danes in sicer, ko častimo najsvetejše Srce Jezusovo, se tudi s češčenjem spominjamo Marijinega Srca; naj se jima toraj sleherni izmed nas goreče priporoča, rekoč: „O božje Srce Jezusovo, o brezmadežno Srce Marijino, prosim vaju, naj bo — naj bode še moje srce sprejeto v vajino sveto zvezo! O Jezus, odtrgaj moje srce od posvetnega in grešnega ter potegni ga za seboj proti nebeškim višavam, da bo resno začelo hrepeneti po nebeških zakladih, — o ljuba Gospa presv. Sreca, prosi za me!“

Konečno pa vam svetujem, naj vsaki izmed vas še eno prošnjo pristavi. — Ko je očak Jakob čutil, da se mu bliža zadnja ura, je poklical svoje sinove, jih blagoslovil in potem jim rekel: „Jaz se bom pridružil svojemu ljudstvu; pokopljite me zraven mojih očetov v dvojni jami, ki je na njivi Efrona Hetejca, proti Mambri v kanaanski deželi, ki jo je Abraham z njivo vred kupil, v lastno pokopališče.“ (Gen. 49, 28.) Ta dvojna votlina se je zdela očaku nekakošno družinsko svetišče, ker so bili tam pokopani Abraham in Sara, Izak in Rebeka in Lija, — zato ni hotel v Egiptu pokopan biti, temuč je prosil, naj ga pokopljejo v tem družinskem pokopališču v dvojni votlini, ki se mu je tolikanj častna zdela. — Preljubi! nam naj ne bo tolikanj skrb za to, kje in kako bo pokopano naše truplo in ž njim vred naše ubogo srce, ampak le za to skrbimo ves čas svojega življenja, da bi enkrat srečno umrli, in v ta namen želim sebi in vam vsem, da bi mogli — kadar pride naša zadnja ura — v dvojnem svetišči — v presv. Srcu Jezusovem in Marijinem — srečno in mirno v Gospodu zaspati, kakor je že brez števila gorečih častilcev teh dveh neločljivih Src tako mirno in srečno umrlo. V ta namen zvesto častimo in posnemajmo dvoje neločljivih Src ter pogosto kličimo: „O božje Srce Jezusovo, o brezmadežno Srce Marijino, prosim vaju, naj bo — naj bo še moje srce sprejeto v vajino sveto zvezo! O Jezus, ne zapusti me v moji zadnji uri, naj bo tvoje presveto Srce moja pomoč in tolažba, — o ljuba Gospa presv. Srca, prosí za nas zdaj in ob naši smrtni uri!“ Amen.

Četrta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXVII. Dar pobožnosti.

Vi ste prejeli duha posinovljenih
otrók, v katerem kličemo: Abba! Oče!
Rim. 8, 15.

Koliko da premore človek brez Boga, koliko pa premore z Bogom, priča nam je prejasna današnji evangelij. — Ribiči so na morju; ponočni čas so si izbrali za svoje delo; z vsemi lov ribjemu potrebnimi reči so oskrbljeni in trudijo se dolgo, celo noč ne odjenjajo od svojega dela; in vendar ko zarano solnce posije, niso še ničesar vjeli, mreže gledajo še popolno prazne — delo cele noči je bilo zastoj! — Pride pa Jezus k jezeru Genezareškemu, kjer so ribiči

lovili, vsede se v čoln Simonov ter mu veli, naj zapelje od kraja na globeje morje in vrže mreže na lov. Simon mu pa reče: Gospod, celo noč smo delali, pa ničesar nismo vjeli, na tvojo besedo pa bom vrgel mrežo. In kaj se zgodi? Hitro zajamejo brez števila rib; toliko jih je bilo, da se je mreža trgala, da so mignili ribičem v drugem čolnu, naj jim pridejo na pomoč in oba čolna sta bila polna, da sta se topila. Simon spozna, da je to storil Gospod, zato ponižen reče: „Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek.“ (Cf. Luk. 5, 4—9.)

Celo noč delati in nič vjeti — brez pomoči božje; le enkrat vreči mrežo in zajeti preobilno — s pomočjo božjo, kak razloček, kjer je Bog in kjer ni Boga. In tak razloček se kaže povsod v časnih in dušnih zadevah. — Kaj toraj nam storiti, da bomo tudi mi z Bogom delali, da ne bomo zastonj in celó v svojo nesrečo živeli? Kdo se vdeležuje pomoči božje? Vera naša nam odgovarja: Kdor živi v družbi z Bogom, kdor vravnava svoje življenje po božjih zapovedih, kdor se ravna po Bogu, z besedo: kdor je pobožen, oni se vdeležuje pomoči božje, zakaj sv. pismo pravi: *Pobožnost je za vse dobra in ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja.*

Da, za vse je dobra pobožnost, toda redka je, ker je poseben dar sv. Duha. Da bomo tudi mi darovalca vseh dobrot raje prosili za pobožnost, oglejmo si danes dar pobožnosti in uvideli bomo, da ljudem pobožnost donáša blagoslov božji za čas in za večnost, da ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja.

1. S strahom božjim, kakor smo slišali, kroti v nas sveti Duh našo prevzetnost; z darom pobožnosti pa obsiplje sv. Duh naše duše zato, da krotimo svojo sebičnost, svoje samoljubje. Sebičnost namreč, to je lastnost, da človek povsod le sam sebe vidi, sam sebe išče in sam sebi dela, je druga in poglobljena ovira, ki nam brani, da se ne moremo tesno združiti z Bogom. Pobožnost pa je temu živo nasprotje; pobožen človek vidi povsod le Boga, išče in dela le za Boga in v Bogu in se pobožen druží z Bogom. Njegova dela telesna in dušna vživajo blagoslov božji; on se pri nobenem delu ne zanaša na svojo moč ali spretnost, marveč se pri vseh opravilih oklepa le Boga, v njegovem imenu izvršuje dela in zato ni nikdar osramoten.

To nam potrjuje svetopisemska zgodba, katero sveta cerkev prebira v tem tednu. — Izraelci so imeli s Filistejci vedne in hude boje in postavili so vsak svoje šotore in le dolina jih je ločila. Iz šotora Filistejskega pa je stopal mož dvobojsnik z imenom Golijat; bil je velikan, oblečen v železo in oborožen s sulico in mečem in

klical v tabor Izraelski: „Po kaj ste prišli na boj pripravljeni? Ako si kdo upa, naj se vojskuje z menoj in me pobije in mi bomo vaši sužnji; če ga jaz premagam in pobijem, bote pa vi naši sužnji.“ Tako je zasmehoval Golijat Izraelce zjutraj in zvečer celih štirinajst dni. Savel in Izraelci pa so bili v strahu in so se silno bali, ker mu niso imeli nobenega enakega postaviti v boj. Slišal pa je to tudi David, kateri je prinesel svojim večjim bratom, ki so bili v vojski, živeža „efo prepečenega zrnja in deset hlebov.“ Užaljen vpraša: „Kdo je ta neobrezani Filistejec, ki zasmehuje vojsko živega Boga?“ In ponudi se Savlu kralju, da bo on šel bojevat se z velikanom. Seveda so se vsi smejali srčnemu mlademu pastirju; bratje njegovi so bili celó nevoljni, da tako predrzno govori. Toda ko David pojasni Savlu, da je tudi kot pastir končal leva in volka, ki sta prišla nad njegovo čedo, tedaj Savel obleče Davida v svoja oblačila, dene mu bronasto čelado na glavo in ga obda z oklepom. Toda ko David poskuša hoditi v orožji, reče Savlu: „Ne morem tako hoditi, ker nisem vajen.“ Sleče se, vzame svojo pastirsko palico, zbere si iz potoka pet prav gladkih kamenov, položi jih v pastirsko torbo, vzame pračo v roko in gre nad Filistejca. Ko Filistejec ugleda mladeniča, reče mu zaničljivo: „Ali sem mar pes, da prideš s palico nad-me?“ David pa mu reče: „Ti prideš k meni z mečem in s sulico in s škitom; jaz pa pridem k tebi v imenu Gospoda vojskinih trum, ki si ga ti zasmehoval.“ — Čuden prizor vidimo pred seboj: Starega, izurjenega vojaka in oboroženega velikana, nasproti pa mladeniča Davida brez orožja. Pač so se radovali Filistejci, pač so trepetali Izraelci, zakaj po človeško soditi je vsak za trdno pričakoval: Golijat bo v prah zdrobil Davida. Mi pa ne smemo pozabiti, da je Golijat upal le na svojo moč in spretnost, da je prišel na boj brez Boga, David pa kakor je rekel, z Bogom, v imenu Gospodovem. Sedaj pa pogledjmo, kak je bil konec boja? David zažene kamen s pračo v Filistejca, kamen se mu zasadi v čelo in velikan zagrmí na tla in pade na svoj obraz. Ker David nima svojega meča, steče in stopi na Golijata, vzame mu meč ter sovražniku glavo odseka in s tem odloči Izraelcev slavno zmago.

2. Tukaj jasno vidite, kristijani, kaj doseže človek brez Boga, in kaj človek z Bogom, človek po Bogu in da je res pobožnost koristna za vse. — Sedaj si bote ložje pojasnili nauk o daru pobožnosti.

Človek, kteremu sv. Duh podeli pobožnost, živi kakor otrok božji in zato pravi sv. Pavel: *Vi ste prejeli duha posinovljenih otrok, v kterem kličemo: Abba! Oče!* — Oče je toraj Bog pobožnemu človeku. Zato tak kristijan, kot otrok božji, povsod išče časti božje, želi, da bi vsi Boga hvalili, ker

a) premišljuje neskončno dobrotljivega Boga, ki z očetovsko potrpežljivostjo prenaša grešnike in čaka njih spreobrnjenja;

b) on vé, kaj je Izveličar za grešnike storil, ki je prišel iz nebes iskat, kar je bilo izgubljenega, in ko je v sužnost satanovo prodano

človeštvo odkupil s svojo dragoceno krvjo. Vse to je pobožnemu človeku pred očmi, zato je

e) njegova prisrčna edina želja, da bi vsi ljudje vredno slavili toliko popolnega Boga in milostljivega Očeta, zato je njegov edini strah greh, s katerim se žali velečastvo božje. Kako skrbno se zato pobožni človek varuje greha.

č) Ker pa je pobožni kristijan pokoren otrok svojemu Očetu, zato želi, da se v vseh rečeh izpolnjuje vsemogočna volja božja; rad se toraj vklanja Bogu, naj mu pošlje zdravje, veselje in bogastvo, a enako ga poveljuje, ako ga obišče z žalostjo, z boleznijo in revščino, ker vé, da je oboje od Boga, da pride oboje od Očeta, ki svojim otrokom eno in drugo pošilja le v njih korist . . . Od tod si pojasnimo mir in veselje in vdanost, ki se resnično pobožnim ljudem bere na obrazu. Tako mirni živé v vseh zadevah, tudi v britkih urah, kakor bi se jim ne moglo nič hudega pripetiti; in njih upanje ni nikoli osramočeno, ker povsod in vselej jih varuje vsemogočna roka Očetova, tudi če jih poskuša z britkostjo.

3. Z enako ljubeznijo kakor Boga, oklepa se pobožni človek tudi vseh drugih stvari, ki izvirajo iz Boga.

a) On s posebnim veseljem slavo poje angeljem božjim, ki so napolnjeni z ljubeznijo do Boga, njemu v odločilnem trenutku ostali zvesti; pobožni človek se rad veseli s svetniki v nebesih, ki so toliko časa hrepeneli po Bogu in v pobožnosti zavoljo Boga vse zapustili, da so ga našli v svoje veselje. On rad občuduje njih kreposti in v svojem sreju vtrjuje sklepe, da hoče tudi sam od dne do dne bolj neustrašene spričevalce božje posnemati.

b) Vdan je iz dna srca katoliški cerkvi, o kateri vé, da jo je Bog postavil za svojo namestnico, on z veseljem veruje njene nauke, ker vé, da so božji in da jih ona oznanjuje nezmotljivo; on rad prejema njene zakramente, ker vé, da so mu potrebni pripomoček v večno izveličanje. Zato pobožni človek tako rad moli, zato v molitvi najde svojo največo radost in zadovoljnost.

c) Pobožni človek pa ne živi sam za-se, on živi, dela in moli tudi za svojega bližnjega. On spolnuje zapoved Gospodovo: *Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe*. Ker tak človek v svojem bližnjem gleda podobo božjo, ker vé, da je tudi njegov bližnji odrešen z dragoceno krvjo Kristusovo, ker ga uči sv. vera, da smo vsi odločeni za nebesa, zato ljubi tudi svojega bližnjega, zato ima za veselega veselo, za žalostnega žalujočo, sočutno besedo, zato ima „odprto srce in odprte roke za trpečega brata“.

4. Pobožnost toraj od kristijana tirja posebno veliko, ker pobožen človek je popoln človek. Zato je prava, resnična pobožnost le bolj redka, toliko več pa je slepilne, zunanje pobožnije med svetom, ki pa nima pravi pobožnosti nič podobnega. In taka hinavska pobožnija je kriva, da se mnogim nepodučenim ljudem zdi pobožnost zoprna, črna, nestrpna itd. — Poslušajmo, kaj pravi sv. Frančišek v svoji Filoteji o tem: „Pobožno življenje, predragi, je težko in prava pobožnost le ena, pač pa je mnogo spak pobožnosti. Kdor se rad posti, ta misli, da je prav pobožen, ako se le posti, če tudi je njegovo srce polno sovraštva. Zaradi velike zmernosti ne upa si svojega jezika pomočiti v vino, še v vodo ne, vendar on se ne boji pomakati ga z opravljanjem in obrekovanjem v kri svojega bližnjega. Drugih kdo se šteje prav pobožnega, ker domoli vsakega dne lepo število molitev; če tudi potem svoj jezik razveže, da se razlije v ojstrih, prevzetnih in zaničevalnih besedah čez domače in sosede. Ta-le deli rad v Boga ime iz svojega žepa, vendar se ne more pripraviti, da bi delil pohlevnost iz svojega srca. Oni zopet rad odpušča svojim sovražnikom, da bi pa posodnikom povrnil posojeno blago, k temu ga prižene le ojstra pravica itd.“

Koliko vzgledov za to bi lahko našteali iz vsakdanjega življenja, ki bi nam pričali, da se marsikje šopiri spaka pobožnosti, ki bi rada veljala za pristno pobožnost. Toda po perji in po petji se spozna vsaka tica in po delih se pozna tudi prava pobožnost, kakor jo opisuje sv. Jakob apostol: *Čista in brezmadežna pobožnost je ta: pomagaj sirotam in vdovam v njih stiskah, in ohrani se brezmadežnega med tem svetom.*

Kakor nas strah božji vklepa v prave postavne meje, da se držimo zmernosti v vseh rečeh, tako nam dar pobožnosti množi krščansko pravičnost, ki tirja od nas, da se varujemo hudega in delamo dobro, da podobo božjo, ktero nosi vsak človek na svoji duši, ki je po grehah oskrunjena, vedno bolj lepšamo, da smo toraj od dne do dne Bogu podobnejši, da smo vsak dan pobožnejši. Iz tega nam ni težko spoznati, da pobožnost je najvišja stopinja, na katero se more človek povspeti v tem življenju, ker pobožnemu ni dovolj, da se varuje le greha, on mora tudi s krepostmi, z dobrimi deli lepšati svoje srce, da se vedno bolj bliža svojemu namenu, ker srce pobožnega človeka toliko časa ni mirno, dokler v Bogu ne počiva.

Življenje pobožnih, svetih ljudi se zato svetu zdi nespametno, ker po njih misli nečejo uživati darov, katere jim je Bog dal, ker si sami po nepotrebnem grenijo življenje. Toda svet sodi po svoje, grešnik

vidi le sebe, ne vidi pa Boga in bližnjega, zato išče sreče le sam v sebi, in ne vé, kako rajsko srečo vživa človek, ki se iz ljubezni do Boga odreče svetu, in ki si z dobrimi deli množi plačilo pri Bogu. — Le kdor ima to pred očmi, razumel bo govorjenje in obnašanje svetnikov, le takemu bo jasno, kako je bilo mogoče svetnikom zapustiti najdražje stvari na svetu: očeta, mater, ženo, otroke in z veseljem darovati življenje za Boga.

Kako da živi in umrje svet, pobožen kristijan, pričata nam sveta mučenca Mark in Marcelijan, katerih god jutri obhaja sv. cerkev.

Mark in Marcelijan sta bila dvojčka bogate, paganske rodovine. Kakor drugi bila sta tudi naša dvojčka izrejevana od krščanskih sužnjev, pozneje tudi krščena. Stariši tega niso zapazili, ne za to se menili. Ko mladeniča dorasteta moža, stopita v javno življenje, dosežeta službe in časti, poskrbita si lastno ognjišče ter srečno živita z ženama in otroci in njih domači jim gledé vere ne delajo nobenega napotja. Toda vzbučalo je silovito preganjanje kristijanov za Dioklecijana; zatožena sta tudi Mark in Marcelijan, da zaničujeta bogove in zaprejo jih v ječo. Vesela sprejmeta vse muke, očitno spoznavata svojo vero, zato ju obsodijo v smrt.

To je bila grozna nesreča za vso rodovino. Stari oče izprosi s svojo veljavo trideset dni odloga, ter obljubi, da bo v tem času pregovoril sinova, da bota darovala bogovom. Oče Trankvilin, sivolas starček, katerega sta bolezen in število let težila k tlam, prileze k sinovoma v ječo ter ju užaljen prosi: Usmilita se me; jaz sem slab in goden za smrt, vidva sta pri najboljši moči; počakajta vendar, da zatisnem svoje trudne oči; ali naj umirajoči oče vidi kri sinov teči pod rabljevo sekiro? — Razkodranih las in v žalujoči obleki ječi mati pred njima: Ne morita me; jaz sem vama mati, toda vidva nimata ni srca za žalost svoje matere. Kaj vaju je pač zmotilo? Mi stari se željno oklepamo življenja, vidva pa v čvrsti mladosti zaničljivo zametujeta srečo, čast, bogastvo, življenje! — Ni še odnehala mati vzdihovati, že prihitite obupani ženi, se oklenete svojih mož z milimi prošnjami: Kaj bo iz naju, kaj bo iz ubogih otrôk, ako ostaneta trmoglava in ne darujeta bogovom? Vsaj svojih žená, svojih nedolžnih otročičev se usmilita. In milo zaplakate ženi in ž njima otroci zaženó jok in kakor ojstri noži prebadali so ti obupni glasovi možema srce. — Že sta skoro omahovala; ljubezen do starišev, do žene in otrok se je obupno bojevala z ljubeznijo do Boga, tedaj pristopi sv. Boštjan, ter jima reče: „Brata Kristusova, ne dajta si vzeti krone! Vse strašne muke sta srčno pretrpela, ali naj vaju sedaj premagajo besede in solze?“ — In domače je tolažil: „Potolazite se, saj nista izgubljena za vas, ako umrjeta, saj gresta le pred vami tudi za vas prostor pripraviti pri Bogu.“ In Bog tudi čudežno potrdi besede Boštjanove; neka žena namreč, vsled bolezní popolno nema, vsklikne: „Hvaljen bodi tvoj Bog, vse verujem, kar si govoril.“ Ko pričujoči slišijo mutasto ženo govoriti, tedaj jih prevzame sveti strah in soglasno zakličejo:

„Velik je Bog kristijanov!“ — Oče, mati, obe ženi in drugi pričujoči — bilo jih 68 — prejeli so poduk in sv. krst.

Ko odlog trideset dni mine, tedaj pokliče namestnik očeta Trankvilina, da mu naznani, ali je kaj opravil pri svojih sinovih. Toda kako se začudi, ko mu začne oče pripovedovati, kaj vse se je zgodilo, da je tudi on, da je sedaj vsa družina prejela sv. krst in se odpovedala malikom in govori tako prepričevalno, da celó sodnika pregovori, ki pusti službo in sprejme krščansko vero, oprosti jetnika, ki si rešita s tem življenje še za nekaj časa, a kmalu zopet zaradi vere Kristusove zgrabljena, prelijeta srčno svojo kri za svojega Boga.

Kristijani, to vam je vzgled pristne krščanske pobožnosti, ki se zaradi Boga vsemu odreče, ki vé, kar pravi Kristus: *Kdor očeta ali mater ali brate in sestre bolj ljubi, kakor mene, ni mene vreden*, in zato zapusti tudi najdražje, kar ima na svetu. — Skrbite toraj, da vsaj v malem tudi posnemate junaških mučencev lepe vzglede, ker tudi *vi ste prejeli duha posinovljenih otrók, v katerem kličemo: Abba! Oče! Amen.*

Andr. Kalan.

2. Vspešno in nevspešno delo.

Luk. 5, 5.

Vsak človek, naj bo kateregakoli stanu, če ni bolan, mora delati ali s peresom, ali z drevesom, ali z glavo ali z roko. — Človek, ki noče delati, ni vreden, da živi. Ali ni še zadosti, da človek le dela, mora tudi tako delati, da bo delo kaj zaleglo, ne le za ta svet, ampak tudi za večnost. Mnogo je pa takih, ki sicer delajo, veliko delajo, nazadnje pa vendar nič nimajo in spoznati morajo: „Dolgo smo delali, pa nič nismo vjeli, nič zaslužili.“ Marsikateri mora ob koncu svojega življenja reči: „Celo življenje sem se trudil, in kaj imam zdaj od tega? Vse mi nič ne pomaga!“ Da nam ne bo treba kdaj tako tarnati, pogledjmo zdaj, kako se nam je pri delu obnašati? Naše časna dela, ljubi moji, se nam včasih posrečijo, včasih spodleté. Toraj prašam: 1. Kaj nam je storiti, kadar nam delo spodleti? 2. Kaj nam je storiti, kadar nam srečno izide? Oboje se učimo iz današnjega evangelija nad Petrom in njegovimi tovariši.

I. Kaj nam je storiti, kadar delo spodleti? Menim, da ga ni nobenega tukaj, kateremu bi še nikoli ne bilo spodletelo nobeno delo. Če se človek še tako varuje, še tako prizadeva in pazi, se včasih vendar le narobe naredi, je včasih vendar vse zastonj, nič ne opravi,

ali pa je po opravljenem delu še na slabšem kot prej. Poglejmo Petra in njegove tovariše! Kot stari in vajeni ribiči so vedeli, da je noč za ribji lov najbolj pripravna, so se tudi celo noč po jezeru trudili, mreže do dna spuščali in kaj je bilo zjutraj? Ko so mreže iz jezera potegnili, so bile prazne! Pač so morali biti žalostni; še nam se milo stori, ko slišimo Petra Jezusu tožiti: *Učenik, vso noč smo delali, pa nismo nič vjeli!*

Taka se včasih tudi nam godi. Po celi dan se kakšen delavec ali rokodelc trudi; nazadnje se mu pa vse delo podere, ali pokvari. Ko sem bil še deček, sem enkrat jagode nabiral. Nabral sem bil že skoraj polen lonec; kar se mi vrvice utruga in se posoda po hribu navzdol trklja in jagode stresejo; le malo sem jih mogel nazaj dobiti. Tudi jaz bi bil lahko rekel: „Cel dan sem nabiral, pa nisem nič nabral.“ Ali ti greš po zdravnika v daljni kraj, pa ga doma ne dobiš — cel dan si hodil, pa zastonj. Ti delaš več dni, več tednov, nazadnje pa si za delo ogoljufan, pač moraš reči: „Toliko sem delal, pa nič nisem zaslužil!“ Ti misliš kako reč dobro speljati, imaš že blizo doma — pa se nesreča pripeti — zastonj si delal, še za manj kot zastonj.

Če se nam tako narobe naredi, če nam spodleti, kaj potem storiti? Kaj navadno delajo ljudje? Kadar se kaj narobe naredi, da je delo zastonj, oh kako nekateri preklinjajo, roté, godrnjajo, se pritožujejo, govoré zoper Boga in njegovo previdnost božjo, kolnejo živino in nedolžne stvari in vse pomečejo in popusté. Ali je pa to prav? Kaj je Peter storil in tovariši? Ali so mar kleli? Oh ne, le žalostni so svojo revo Jezusu potožili, na njegove besede zopet mreže vrgli, z novega delo pričeli.

Tako storimo tudi mi. Kadar je delo spodletelo, kadar se je po nesreči izšlo, nikar ne kolnimo; kletev ne bo nič popravila. Pomislimo, kako je to prišlo. Morebiti smo sami temu krivi, pa drugikrat popravimo. Če je le nesreča, nas Bog hoče poskusiti. Vadimo se v ponižnosti, v potrpežljivosti, v zaupanju v Boga. Če smo le dobri namen imeli, če je tudi spodletelo, pri Bogu ne bomo plačila zgubili.

II. Kaj je storiti, če se je delo dobro izšlo? To je storiti, kar so storili Peter in njegovi tovariši.

1. Bogu čast in hvalo dati, ne pa sebi pripisovati. Če Gospod hiše ne zida, so zidarji zastonj zidali; če Gospod mesta ne varuje, čuvaj zastonj čuje. Na božjem blagoslovu je vse ležeče. Človek, ki je z zvonika padel na tla, se ni nič pobil, ker ga je Bog varoval, ko je pa s klopi pri peči na tla padel, se je ubil, ker se je sam

varoval; ker je pripisoval svoji moči in urnosti in previdnosti. — *Gospod, pojdi proč od mene, jaz sem grešni človek.*

2. Tudi drugim od božjega blagoslova dati. *In so mignili tovarišem v onem čolnu . . .*

3. Bogu še bolj zvesto služiti. *Od zdaj bodeš ljudi lovil.*

Tako toraj smo videli, kako je treba pri delu se obnašati! Če se prav obnašamo, bo naša duša dobiček imela, naj nam delo spodleti, ali po sreči izide. Če nam spodleti, bomo drugikrat bolj previdni, pa bomo tudi voljno od Boga sprejeli, ki le dobro z nami misli, vadili se bomo v potrpežljivosti in zaupanju. Če nam pa po sreči gré, ne bomo sebe hvalili, ampak bomo Bogu čast dali, pa tudi bližnjemu še raje pomagali in Bogu še bolj zvesto služili. Tako naj bo toraj naše delo, ljubi moji, in nikoli ne bomo zastoj delali. Tudi če nam bo spodletelo, nam bo Bog v dobro prištel in enkrat za majhno delo dal večno plačilo. Amen.

Jan. Ažman.

Peta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXVIII. Dar učenosti.

Vi ste bili nekdanj temà, zdaj ste pa luč v Gospodu, hodite toraj kakor otroci luči!

Ef. 5, 8.

Resnično vam povem, ako ne bo obilnejša vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo, tako govori danes Jezus v sv. evangelji svojim priprostim poslušalcem. — Učeni pismarji in farizeji pa priprosti poslušalci Jezusovi, kako velik razloček! Prvi z vsemi silami rujejo zoper Jezusa, drugi s celim srcem hité za svojim Odrešenikom. In vendar bi človek mislil, da se bodo pismarji prvi zbirali okrog Gospoda in ga pozdravljali svojega Mesijo. Saj so farizeji bili učeni, različne šole so skrbele za njih nauke, saj so vedno prebirali sv. pismo in je premišljevali, toraj bi bili morali oni najprej spoznati, da je Jezus težko pričakovani Izveličar, o katerem so preroki natanko dopovedovali, kedaj in kako bo prišel na svet. Toda Jezus je prišel, a domači njegovi ga niso sprejeli; pismarji in farizeji so bili najhujši nasprotniki njegovi; priprosti ljudje pa ubogi ribiči, tlačani in neučene žene, katerim so pismarji le drobtine drobili iz sv. pisma, precej spoznajo Jezusa za svojega Odrešenika, hité za

njim in ga pozdravljajo svojega Kralja. — Res: kar je majhno pred svetom, si je Bog izvolil, da osramoti, kar je veliko. Učeni in zvedeni pismarji so zavrgli Odrešenika, zavrgli Učenika, ker njih učenost ni bila od zgoraj, ni bila dar božji, luč je sicer zasvetila v temo, a tema je ni razumela; toda priprostim bil je Kristus prava luč, katera razsvetljuje slehernega človeka, ki pride na ta svet. Farizeji prevzetni in domišljivi zidali so le na svojo učenost, ki pa se razgubi kakor pena pred obličjem božjim in človeka ne osreči, zato niso prosili učenosti od zgoraj, zato so pa tudi zgrešili svoj namen; priproste pa je razsvetljevala učenost od zgoraj, zato so našli svojo srečo v Jezusu. Kolikrat se žalibog tudi še sedaj to ponavlja: svet se ponaša le s svojo učenostjo, za učenost pa, ki je dar sv. Duha, ne prosijo, se ne mučijo, pa se zato tudi ne izveličajo. Oglejmo si toraj danes tretji dar sv. Duha, dar učenosti, pomislimo, kaj je prava, kaj napačna učenost in katera da človeka osrečuje časno in večno.

1. *Že po natori hrepeni vsak človek vedno več vedeti*, pravi Tomaž Kempčan in to nam potrjuje tudi vsakdanja skušnjaja. Le poglejmo otroka, kako se mu radovedno ozirajo oči na vse strani, vse hoče videti, vedeti in vedno se mu gibljejo drobne ustnice, ki neprenehoma stavijo vprašanje: zakaj? In v tem človek ostane otrok celo svoje življenje. Kolikor bolj namreč se razvija duh človekov, toliko bolj hrepeni tudi po vednosti, po učenosti. To je toraj človeku prirojeno, toraj popolnoma prav, le da se godi v pravih mejah in s pravim namenom. Zato pravi Tomaž Kempčan dalje: *Kaj pa ti pomaga učenost, ako pa nimaš strahu božjega? Boljši je namreč priprost kmet, ki služi Bogu, nego napihnen modrijan, ki meri pota nebes, pa sam na-se ne pazi.* Učenost toraj kakor vse druge možnosti ima naj človek zato, da ž njimi Bogu služi in sebe v tej službi osrečuje. To je prava učenost, katero svojim dragim deli sv. Duh, ako ga prosijo zanjo.

Ko namreč dušo človekovo prešine strah božji, da trepeta pred grehom, ki žali Boga in kaznuje človeka, ko ga nagiba pobožnost, da bi rad zvesto služil Bogu, toraj bi rad vedel, kako naj se izogiba, česar se v strahu božjem boji, in kje naj najde, kar naj ljubi in komur naj služi. Tedaj prihiti človeku zopet sveti Duh na pomoč z darom učenosti. Duh božji skrivnostno razsvetli človeka, da spozna resnico, da vidi jasno, kaj Bog zapoveduje, kaj prepoveduje, kaj da moramo želeti in česa se ogibati.

2. Beseda božja toraj večno resnična je luč, ki razsvetljuje vse kote človeškega srca in mu pojasnjuje vse zadeve življenja, kakor pravi David kralj Gospodu: *Beseda tvoja je luč mojim nogam in svetilo mojim potom.*

Ako toraj hočemo biti resnično učeni, ako se želimo veseliti tega daru svetega Duha, treba da v vseh rečeh našo pamet razsvetljuje beseda božja, ker sicer se človek hitro moti, zabrede v napačno in domišljavo učenost, ki pa človeka ne osrečuje, ampak le napihuje.

Vera, katera nam je bila vlita v srce pri svetem krstu, je luč naše duše. Po tej luči sv. Duh z darom učenosti pošilja goreče žarke na vse strani, ki pri človeku odstranijo vse teme, preženejo vse dvome, resnica pa se mu kaže v prelepi luči. Vse reči človek vidi take, kakoršne so v resnici, ne pa kakor se človeku zdijo, ali kakor jih sodijo ljudje.

a) V tej luči človek prav jasno spozna svoj namen. To je pa za človeka najpotrebnejše. Čemu smo na svetu? To vprašanje so si ljudje, posebno učeni, vedno stavili, odkar svet stoji. Toda kako so nanj odgovarjali? Vsak po svoji razumnosti in učenosti. Učenjaki, ki so samo na svojo učenost zidali, niso si mogli določno odgovoriti na to vprašanje; namena svojega lepega in vzvišenega niso spoznali in kakor živali le na svetu iskali svojega namena. Ni jih razsvetljevala učenost, katero sveti Duh vliva v srca vernih, ki ga zanjo prosijo, ki, če tudi neučeni in priprosti, poznajo svoj lepi namen, da so vstvarjeni za Boga in da njih srce ne bo mirno toliko časa, dokler se v Bogu ne spočije.

b) Sv. Duh pa z darom učenosti tudi podučuje vernike, kako naj rabijo posvetne reči, katere so vstvarjene zaradi človeka. Stvari človeku ne smejo biti v spotikljej, da bi padel in zgrešil svoj namen, ampak naj mu pomagajo, da se vedno bolj približuje Bogu. On toraj ne smé neredno hrepeneti po časnih rečeh, ker človeku niso namen, ampak le pripomoček, da doseže svojo srečo. Vedno mu mora blesteti pred očmi beseda Gospodova, ki hrani v sebi najvišjo vednost in se glasi: *Kaj pomaga človeku, ako bi vse na svetu pridobil, ako pa škodo trpi na svoji duši?*

Iz tega vidite, predragi, da učenost sv. Duha je popolno drugačna kakor učenost tega sveta. Učenost človeška je zadovoljna z lepo donečimi, gladkimi besedami, s spretnim dokazovanjem, za življenje se ona ne meni; Duh božji nas pa uči prav živeti, da bomo v večnosti srečni. Zato pravi sv. Pavel: *Vi ste bili nekdanj tema, zdaj pa ste luč v Gospodu, hodite toraj kakor otroci luči.* (Ef. 5, 8.) Ker

ste spoznali svoj namen, hoče reči sv. apostol, ker veste, kako vam je rabiti časne reči v dušno korist, hodite toraj, živite tako, kakor ste spoznali, da je najboljše za vas, dajajte pred vsem Bogu čast in hvalo, ker to je namen vse človeške učenosti, spoznati in ljubiti onega, od katerega pride vsak dar in vsako popolno darilo, toraj tudi dar učenosti.

3. Sveta cerkev ta teden prebira v svetem pismu, kako da si je Bog Davida pastirja izvolil za kralja svojemu izvoljenemu ljudstvu, kako mu je zamenil njegovo ovčarsko palico s kraljevim žezlom in ga majhnega postavil nad vse veljake svojega naroda. Storil mu je to, ker je bil mož po božjem srcu, po božji volji, mož, kakoršne bi Bog želel videti vse druge ljudi. Prekrasni njegovi psalmi spričujejo njegovo vednost in učenost, pa ob enem tudi kažejo, da je bila to prava, božja učenost, ker v vseh svojih spevih poveličuje in slavi vsemogočnega in neskončno dobrega Boga. On se pri tem ni menil za ljudi, ali je njim všeč ali ne; da je le Bogu dal, kar mu gré, bilo je zadovoljno njegovo srce. Tako beremo v II. knjigi Kraljev (6, 14—22.), da je David odložil svoje kraljevo oblačilo in bil prepasan le s platnenim efedom, da je poskakoval in prepeval, ko so prepeljavali skrinjo zaveze v Davidovo mesto. Hči Savlova pa, Mihola po imenu, katero je David dobil za ženo v plačilo, da je premagal Golijata velikana, gledala je skozi okno in videla kralja Davida poskakovati in rajati pred Gospodom ter ga je zato zaničevala v svojem srcu, ker se je tako ponižal, da je odložil kraljevo obleko in z drugimi vred rajal pred skrinjo zaveze. Zato mu reče zaničljivo, ko se David vrne domu te-le besede: „Kako častiljiv je bil danes Izraelov kralj, ko se je pred služabnicami svojih hlapcev odkril!“ Toda David ji užaljen reče: „Pred Gospodom, ki mi je ukazal, da naj bom knez čez ljudstvo Gospodovo v Izraelu, bom vedno igral in bom še zaničljiv, kakor sem bil ter bom ponižen v svojih očeh.“ V kazen pa je David zavrgel Miholo, da ni rodila sinu do dneva svoje smrti.

Kako plemenita je učenost, katero razsvetljuje sv. Duh, in kako zaničljiva in nečimerna je vednost posvetna! Božja ponižuje, človeška pa napihuje, božja osrečuje, posvetna pogubljuje.

Zato sveti očetje močno hvalijo Davidovo gorečnost in ponižnost, ki jo je pokazal pri tej priložnosti in ki je izvirala iz pravega spoznanja, da je Bog vse časti in hvale vreden, da se pred njim izgubi vsak človek v prah, če je tudi kralj, zato je poln navdušenja s svojimi podložnimi vred Bogu prepeval slavo. Zato pravi sv. Gregorij, da on Davida veliko bolj občuduje v njegovem rajanji, kakor v njegovih bojih; zakaj v bojih je premagal le svoje sovražnike, v rajanji pa je premagal samega sebe, to je: svojo natorno boječnost in sramožljivost, ki se nahaja tudi v dobrih ljudeh in jih zadržuje, Boga in vero tudi očitno spoznavati pred svetom.

4. Kako pa je dandanes z darom učenosti v „učenem“ devetnajstem veku? Reči moramo, da je na svetu veliko učenih ljudi, a da se zelo pogrešajo ljudje, ki bi bili napolnjeni z darom učenosti, ki bi vse svoje znanje obračali le v svoje izveličanje. Mnogim je ravno učenost posvetna kriva, da so zapustili luč svete vere, da svetu prižigajo svojo lastno luč, ki pa ne ogreva in ne razsvetljuje, pač pa učenjake same in še marsikoga družega zavede kakor slepilna luč v močvirja dvomov in zmot, da slepi nekoliko časa tavajo po svetu okrog, dokler se ob smrti ne strmoglavijo v brezno pogubljenja, ako jih morda ni še ob pravem času zadel žarek učenosti in milosti od zgoraj, da so obžalovali svoje izgubljeno življenje in spoznali, da največja učenost človekova je: Boga spoznati, ga častiti in njemu samemu služiti.

Zato, kristijani, ako pridete v dotiko z ljudmi, ki se ponasajo s posvetno učenostjo, pa nimajo daru svete vere, ne poslušajte naukov takih krivih prerokov, zakaj vsi taki so zgrošili svoj namen, vseh teh njih učenost ne bo osrečila, zato ker ni od svetega Duha, ampak streže le nečimernemu napuhu. Kako jasno je spoznal, kako čudovito je bil podučen Lucifer o Bogu in o svojem namenu, toda kakor hitro se je dvignil proti Bogu, bilo mu je njegovo znanje v pogubo, ker tudi sedaj prav jasno pozna svojo prejšnjo srečo in čuti svojo sedanjo nesrečo. Zato nas zopet pobožni Kempčan opominja lepo rekoč: *Ne želi preveč po vednosti, ker take želje raztresajo in slepijo človeka! Kateri namreč kaj vedó, bi radi, da jih imajo drugi za učene in jih štejejo med modrijane . . . Ko bi vse vedel, kar je na svetu, ko bi pa ne imel ljubezni, kaj bi mi pomagalo pred Bogom, ki me bo sodil po delih?* Hrepenimo pa raje po pravi učenosti, ki se vedno skuša ogibati hudega in dela dobro, da človeka, ki jej sledi, večno osreči — to je učenost pravega krščanskega življenja, ki vodi v nebesa, kakor jo nam krasno opisuje sv. Peter v današnjem listu. *Predragi, opominja nas, bodite vsi ene misli, usmiljeni, bratoljubni, milosrčni, krotki, ponižni. Ne povračujte hudega za hudo, ne kletev za kletev, temveč si dobro želite. Ker oči Gospodove so obrnene v pravične in njegova ušesa v njih molitve; obraz Gospodov pa je zoper hudodelnike.* (I. Pet. 3, 8—12.) To je vsa učenost, po kateri treba človeku hrepeneti. Zakaj kdor tako živi, tak spozna, da smo ljudje vsi bratje med seboj, da smo dolžni si pomagati in drug z drugim zaradi slabosti imeti potrpljenje, ker smo otroci Očeta nebeškega, ki ljubi svoje pokorne otroke, a sovraži hudobneže. Tak spozna jasno svoj namen, tak prav obrača časne reči v ta namen, tak toraj kaže, da je njegova učenost dar svetega Duha.

Danes imamo kresni dan, ker po naših krajih na predvečer tega dneva zažigajo že po starodavni navadi lepe kresove na čast sv. Janezu Krstniku, katerega cerkev danes časti, katerega je Kristus sam imenoval največjega med rojenimi od žená in o katerem poje oče njegov v svoji krasni hvalnici „Benedictus“, da pojde pred obličjem Gospodovim . . . da dá učenost zveličanja svojemu ljudstvu v odpuščanje njegovih grehov.

Da, učenost, ki bi Izraelce učila, kako se izveličati, ta učenost zveličanja jim je bila potrebna, ker druge posvetne dlakocepne učenosti našli so dovolj in preveč pri svojih pismarjih in farizejih. — In zato je Bog odbral sv. Janeza, in ga čudovito posvetil v ta namen, ker že kakor otrok je rasel in močen prihajal v duhu in je bil v puščavi do tistega dné, ko se je prikazal Izraelu. In ko se je prikazal Izraelu, kaj so videli ljudje? On, Janez, pravi sv. pismo, pa je imel oblačilo iz kameljih dlak in usnjat pas okrog svojega ledja; njegova jed pa je bila: kobilice in divji med. In kaj so slišali judje od njega? *Delajte pokoro, zakaj približalo se je nebeško kraljestvo!* bil je njegov prvi glas, toraj prvi opomin k pokori. Sv. Janez se je prikazal judom, kakor prerok Najvišega, da pripravi pot pred obličjem Gospodovim; treba pa je bilo najprej razsvetliti one, ki so sedeli v temi in smrtni senci, v grehu in dušni slepoti, treba jim je bilo dati učenost zveličanja, katero so izgubili s svojim pregrešnim življenjem, to pa je bilo mogoče le s pokoro in poboljšanjem, zato je njegov prvi klic: *Delajte pokoro, ker blizo je kraljestvo božje!*

Kako da je moral sloveti Janez v učenosti, pričajo vprašanja, katera so nam stavili farizeji in pismarji po svojih poslancih. „Ali si ti Kristus, Elija ali prerok?“ Toda učenost Jezusova je bila od zgoraj, zato ni poznala nečimerne napihnenosti. „Nisem Kristus, ne Elija, ne prerok; jaz sem le glas vpijočega v puščavi: *Pripravite pot Gospodu.*“

Pripravite pot Gospodu, ta Janezov opomin velja tudi nam, preljubi kristijani, ker tudi nam je potreba storiti vreden sad pokore, ako želimo, da tudi nam Bog dá v svoji milosti učenost zveličanja, pravo učenost, ki je dar božji in nam kaže naš namen v nebesih, časno življenje pa kot pripravo na večnost. Tudi mi smo bili tema, a Kristus nas je razsvetlil, da smo luč v Gospodu, zato tudi hodimo, tudi živimo kakor otroci luči! Amen.

Andr. Kalan.

2. Ugodni čas sprave.

Mat. 5, 23.

Vvod. Današnji evangelij bi se smel imenovati evangelij ljubezni in sprave, ker nas toliko svari pred jezo in sovraštvom ter tako živo opominja k spravi. Njegov nauk pač vse zadeva, ker vsak človek je bolj ali manj k jezi nagnen in zamerljiv . . . Če pa mi ne odpustimo, tudi Bog ne bode . . . Naj vam danes imenujem in opišem nekatere prilike, posebno ugodne za spravo.

Izpeljava. Sicer bi morala jeza in zamera kar precej iz srca zginiti, kakor hitro se je zavemo. Toraj je le bolj za trda srca, ako naštevam posebnih časov za spravo.

I. Čas sprave je vsak večer — zlasti za domače. Opominja nas: 1. sv. apostelj: *Solnce naj ne zajde v vaši jezi.* (Ef. 4, 26.) Ta beseda nas naj tudi spominja neskončno usmiljenega Boga, *ki daje solncu sijati nad pravične in krivične.*

2. Pogled na pretekli dan. a) Brez števila dobrot si prejel. Če je Bog do tebe — grešnika toliko dober, ali se ne bo tudi tvoje srce omečilo? b) Toliko grehov si storil. Ti želiš odpuščanja; pa če ti ne odpustiš, ti Bog tudi ne bo.

3. Zvečerna molitev. a) Opravlja se skupno, vse mora biti enega srca, ene misli; b) molitev sama je opomin, — v množnem številu, — *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo . . .*

4. Nastala noč, negotovo jutro. Kaj, ko bi umrl po noči? Ali s sovraštvom v srečo si upaš s tega sveta? . . .

II. Čas sprave je nedelja in praznik. 1. „Dnevi miru“; naj ne počiva le telo, marveč tudi vse strasti srca, jeza, sovraštvo . . .

2. „Sveti časi“. Kaj bi pomagalo, telo obleči v pražno obleko, ko bi pa duša ne imela svatovske obleke, ko bi črna jeza, umazana zavist, razprtija . . .

3. „Cerkveni dnevi“. Ti greš: a) V hišo nebeškega Očeta. Kako bi mogel stopiti v to svetišče, če imaš še jezo do katerega njegovih otrok, ki jih neizrečeno ljubi, ki so tvoji bratje, sestre? Ali bi te mogel biti Bog vesel? *Ljubite svoje sovražnike, . . . da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih.* b) Pred Jezusa Kristusa. Ali moreš pozabiti njegove zapovedi: *To je moja zapoved . . .* (Jan. 15, 12.) Ali se moreš ustavljati velečastnemu zgledu neizmerne krotkosti: *Zgled sem vam dal . . .* (Jan. 13, 15.) c) K molitvi in daritvi. *Kdor svoja ušesa odvrta, da ne sliši postave,*

njega molitev bo gnusoba. (Preg. 28, 9.) *Kdor usmiljenje skazuje, tudi dar prinese.* (Sir. 35, 4.) *Če toraj svoj dar prineseš . . .*

III. Čas sprave je posebno dan spovedi in sv. obhajila. 1. Kadar greš k spovedi, želiš: *a)* Odkuščanje grehov; to je nemogoče, če imaš sovraštvo v srcu: *Odkuščajte in vam bo odkuščeno.* (Luk. 6, 37.) *b)* Odkuščanje večnih kazni; tudi tega ne dobi sovražni človek, kakor priča prilika o neusmiljenem hlapcu. (Mat. 18, 23—35.) *c)* Posvečujočo milost božjo — dušno življenje; brez sprave je ne dobiš. *Kdor ne ljubi, ostane v smrti . . .* (I. Jan. 3, 14, 15.) *d)* Djanskih milosti, da bi se lože poboljšal; zastoj jih pričakuješ, če se jim tvoje sovraštvo ustavlja. *Dajte in se vam bo dalo.* (Luk. 6, 38.)

2. Pri sv. obhajilu te vse spominja ljubezni do bližnjega: *a)* Kristus je postavil presv. rešnje Telo iz neizmerne ljubezni, v spomin pravne smrti na križu. *b)* Tu zavžiješ najkrotkejše Jagnje; ali se mu moreš bližati s sovražnim srcem, kakor razdražen pes (Mat. 7, 6.), ter ga v sodbo jesti? (I. Kor. 11, 29.) *c)* Obhajan si ravno ta čas, ravno na tistem kraju, iz tiste roke, kakor oni, do katerega kuhaš srd in sovraštvo v srcu! — Ne, kdor se tak dan odkritosrčno ne spravi, se bo težko kdaj v življenji. Ko je Judež — z izdajstvom v srcu — sprejel obhajilo, „je satan vanj šel“. (Jan. 13, 27.) (Prelepa navada, prositi odkuščanja pred sprejemanjem sv. zakramentov.)

Konec. Nikar nihče ne odlašaj odkuščanja in sprave na zadnjem uro. Zakaj ne? . . . Marveč poslužite se prelepih priložnosti, katere sem vam danes opisal. *Hitro se spravi s svojim zopernikom, dokler si z njim na poti!* (Mat. 5, 35.)

Praznik sv. apostolov Petra in Pavla.

Spričevanje, ki smo ga Jezusu dajati dolžni.

Ti si Kristus, Sin živega Boga!

Mat. 16, 16.

Ker je naš Gospod Jezus Kristus oznanoval tolikanj lepe, tolažljive, zveličanske, nebeške resnice, katerih se ni nikdar nikoli v nobeni šoli učil; ker je tako sveto in ostro živel, da ga ni mogel nobeden najmanjšega greha obdolžiti; in ker je toliko in toliko čudežev delal, s katerimi je ljudem dobrote skazoval in svoj nebeški nauk potrjeval: se ni čuditi, da je po vsi Judeji in okrog slovelo njegovo ime, in da

so se ljudje o njem pogovarjali, ter se med seboj povpraševali: kdo bi nek bil ta čudovitni, sveti človek? Nekateri so rekli ta in ta je; drugi so pa djali: ni ne ta ne uni, ampak ta in ta bi utegnil biti. Jezus je po svoji vsegavednosti dobro vedel, kaj da ljudje o njem govoré, in kako različnih misel so; pa vendar je svoje aposteljne vprašal, rekoč: *Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov?* ker jim je hotel s tem vprašanjem dati priložnost, ga prav spoznati in jih obvarovati vseh krivih misel in sodbá, kar njegovo osebo zadeva. Učenci mu na to začno pripovedovati, kako razločno ljudje o njem mislijo in govoré: Nekateri pravijo, da si Janes Krstnik, katerega je bil Herod ob glavo djal, in je sedaj spet od smrti vstal in toliko čudežev dela. Drugi mislijo, da si Elija, uni imenitni sloveči prerok, ki je pred devet sto leti živel, in je o njem prerokovano, da spet na svet pride, ljudi na Mesijev prihod pripravljat. Spet drugi sodijo, da si Jeremija, kateri je spet na svet prišel in zdaj ravno tako ostró, kakor nekdanj, ljudi svari, ter jih k pokori opominja. Nekateri pa spet pravijo, da si nekdo izmed prerokov.

Aposteljni sicer niso bili tacih krivih misel; spoznali so ga v svojem sreju ko Sinu živega Boga, obljubljenega Odrešenika. Tudi to je Jezus dobro vedel, vendar pa jih vpraša: *Kaj pa vi pravite, kdo sem?* ker je hotel, da ga tudi z besedo spoznajo, in mu očitno spričevanje dajo. Na to se Simon Peter, ki je bil vselej prvi med svojimi tovariši, v imenu vseh aposteljnov oglasi, in kar v sreju misli, tudi očitno izreče: *Ti si Kristus Sin živega Boga*, to je: Ti si obljubljeni in poslani Mesija, in po temtalem ne zgolj človek, temuč pravi Sin božji, božje nature in božjega bitja; Ti si Rešenik svetá! To spričevanje, ki ga je sveti Peter tukaj dal, je dajal potem, ko je bil sv. Duha prejel, ves čas svojega življenja; dajal ga je pred narodi svetá, pred judmi in neverniki, pred duhovnimi in deželnimi oblastniki, pred kralji in cesarji, dajal ga je brez strahu: z besedo ino dejanjem. Po zgledu svetega Petra, (patrona te častitljive cerkve in silno stare in sloveče fare), moramo tudi mi Jezusu spričevanje dajati, in sicer tudi: z besedo in z dejanjem. To je toraj zapopadek mojega govorjenja, vreden, da ga zvesto poslušate, si ga globoko v srca vtisnete in po njem ravnate.

I. Ker nam je Gospod Jezus po svoji neskončni milosti dar svete in zveličalne vere iz nebes na zemljo prinesel, ter nas iz zgolj usmiljenja k tej edini pravi veri poklical, katera se nam le samo v Rimski katoliški cerkvi oznanjuje, katere cerkve udje smo mi; tedaj nam s

tem prvo in najpotrebnejšo milost dal, po kateri nam vse druge milosti podeluje: zato se te milosti — neprecenjene milosti — ne smemo nikdar sramovati, ampak moramo veliko več Jezusu in njegovi sveti veri očitno in na glas, to je, z besedo spričevanje dajati, in sicer tolikokrat, kolikorkrat nam kaka potreba veleva govoriti, ter se za sveto vero potegniti.

Ni še zadosti, da le natihem, naskrivnem, in v srečo vse to verujemo, kar je Jezus Kristus razodel, in kar nas njegova sveta, nezmotljiva cerkev uči, ampak moramo tudi to svojo vero z besedo potrditi, ako je treba koga podučiti, posvariti ali pa kako pohujšanje odvrniti. Treba pa je govoriti in ne molčati, kedar hudobni, sprideni, brezdušni ljudje zoper sveto vero svoje umazane, preklinjevalne jezike brusijo, svete naprave, šege in zapovedi naše preljube matere, katoliške cerkve zaničujejo, njene zveste služabnike roté, preklinjajo in na laž stavijo, ter želé v nas sveto vero oslabiti, ali jo še celó nam popolnoma vzeti, to pa velikokrat iz tega strašnega namena, da lože dopolnijo svoje hudobne, v peklu spredene naklepe. Tedaj je treba na noge stopiti, tedaj Jezusu in sveti veri spričevanje dajati, nič ne se bati, nič ne sramovati, ako hočemo kdaj z Jezusom kraljevati. Jezusa in njegove svete vere se sramovati, njega in njegovih nauk očitno pred svetom spoznati se bati, se pravi Jezusa in njegovo sveto vero z molčanjem tajiti. Kakošno gorje pa Jezusovih tajivcev čaka, nam on sam pove rekoč: *Kdor mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih*, (Mat. 10, 33.) to je: kdor mene in mojega nauka ne bo očitno spoznal pred ljudmi, tega tudi jaz ne bom spoznal pred svojim Očetom za svojega učenca, za svojega prijatelja, za svojega služabnika, za svojega brata, in tudi moj Oče ga ne bo spoznal za svojega otroka. — *Kdor se mene in mojih besedi sramuje, tega se bo tudi Sin človekov sramoval, kedar bo prišel v svojem, Očetovem in svetih angeljev veličastvu*. (Luk. 9, 26.) Nasproti pa Gospod Jezus veliko plačilo obeta tistim, kateri mu bodo pred ljudmi očitno spričevanje dajali rekoč: *Kdor-koli bo toraj mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih*. (Mat. 10, 32.) In takemu zvestemu spoznalcu Jezus poreče: *Blagor tebi, dobri, zvesti hlapec! pojdi v veselje svojega Gospoda*. (Mat. 25, 21.)

Te Jezusove besede si je sveti Peter globoko v srce vtisnil, ter svojemu Gospodu in mojstru očitno spričevanje dajal. Na binkoštni praznik se vstopi pred zbrano ljudstvo, in z neprestrašeno srčnostjo pridiguje, da je Jezus, ki so ga njih višji v smrt obsodili, križali in umorili,

resnično od smrti vstal, in da je on obljubljeni Mesija, odrešenik sveta. Sveti Peter trdi pred velikim zborom, to je: pred veliko duhovščino, farizeji in pismarji, da je Jezus, katerega so križali, v resnici obljubljeni Mesija; ter jim tudi trdó očita, da so močno grešili, ker so začetnika življenja umorili. Veliki zbor prepove še dalje kaj o Jezusu pred ljudstvom govoriti, Peter pa z vso srčnostjo odgovori: *Sami razsodite, če je prav pred obličjem božjim, da bi mi vam bolj pokorni bili kakor Bogu; ker mi ne moremo molčati, kar smo videli in slišali.* (Dj. Ap. 4.) Svetega Petra so v drugo pred-se poklicali in v ječo vrgli, pa tudi ta pot jim je srčno rekel: *Mi moramo bolj Bogu pokorni biti, kakor ljudem.* Sveti Peter po angelji iz ječe rešen, Jezusu spričevanje daje v drugih mestih in deželah. Kadar je bil že v Judeji in Samariji zasadil nauk svete vere, ga oznanjuje po Antiohiji, Galaciji, Kapadociji, Bitiniji, iz Azije pride v Evropo, ter pripridiguje do velicega mesta Rima. Nobena sila in moč: ne preganjanje, ne železje, ne ječa, ne mučenje, ne smrt, ga ni oplašila, da bi bil nehal sv. evangelij oznanjevati in Jezusu spričevanje dajati.

Po zgledu svetega Petra so tudi drugi aposteljni po vsem takrat znanem svetu Kristusu spričevanje dajali, in za njimi milijon in milijon svetih marternikov, izmed vseh narodov, vseh stanov, vsake starosti, obojnega spola. Med temi nepreštetimi trumami zvestih Kristusovih spoznovalcev so bili tudi taki, ki so bili mehko in gosposko izrejeni, toraj le bolj složnega kot ostrega življenja vajeni, bili so mladeniči v cvetji svojega življenja iz najimenitniših hiš, bile so mlade deklice žlahtnega rodú, katerim je zavoljo tega moralo življenje na svetu biti še tolikanj ljubo in drago, pa so vendar pred krvavo sodbo z nepremakljivo srčnostjo stali, ter svoji veri v Kristusa spričevanje dajali. Njih sodniki in morileci bi jih bili sami radi smrti oteli in spustili; zato ker so bili imenitnega in žlahtnega stanu, zato so jim rekli, da naj le samo z besedo rečejo, da v Jezusa Kristusa ne verujejo, ali pa naj samo kadilo malikom v čast zažgó, v sreču pa naj verujejo, kar sami hočejo. Pa ti Kristusovi vojščaki niso hoteli z besedo tajiti, kar so v sreču verovali, niso hoteli s hlimbo, da v Jezusa ne verujejo, si življenja ohraniti, v posvetni časti in obilnosti živeti, in le skrivši v sreču v Kristusa verovati. O ko bi vam pač mogel iz zgodob marternikov povedati, kako lepa in srčnosti polna spričevanja so Jezusu in resnici dajali, obljubim, da bi vam solze v oči priigrale! S toliko modrostjo so govorili o sveti veri, da so večkrat modrijane osramotili, z besedo užugali, jih prepričali zmotnjav in jih preverili in spreobrnili v srčne kristijane.

Glejte, kristijani! ti strašni časi krvavega preganjanja in morjenja kristijanov so v naših deželah že davno davno minuli, in nobeden izmed nas nima te sreče in priložnosti s svojo krvjo Kristusu spričevanje dajati; dasiravno pa pri nas nobeden naše svete vere ne zadržira s preganjanjem in morjenjem, se nam vendar-le priložnosti ne manjka Kristusu z besedo spričevanje dajati, ker so še taki med nami, posebno v mestih, kateri marsikaj takega čenčajo, kar je slabo podučnim v spotiklje, in tudi naravnost pravijo, da to ali uno ni greh, saj ni vse res, kar duhovni pridigujejo. In kdo so pa vsi tisti čenčalci in zaničevalci matere katoliške cerkve, njenih zapoved, in Kristusovih namestnikov? To so pijanci in požrešniki za mizo, katerih Bog je trebuh, tega oni najbolj poznajo, ne pa onega kar sveta vera uči, in pravijo, da meso jesti ob prepovedanih časih, in več takega, ni greh. To so tisti malopridni iz šol izpodeni študentje in potikalci, ki so to malo, kar so se krščanstva naučili, že spet pozabili, če tudi s svojim bahanjem nekako učenost kažejo, pa ta njih učenost tako na slabih podporah sloni, da jo vsaka sapa modrega človeka lahko podere. To so tisti prevzetni modrijani, kar božje reči tiče, pa z praznimi glavami, ki v svoji prevzetnosti svoji plitvi pameti najbolj verjamejo. To so tisti brezvestni nečistniki, ki s svojimi zvižaçami nedolžne duše v svoje mreže lovè, zakaj dokler nedolžne duše živo vero imajo, jih ne morejo vjeti in v časno in večno nesrečo potegniti, in svojih nesramnih željá spolniti, toraj začnejo v njih sveto vero slabiti, ker goljufno trdijo, to ali uno ni nič greh, saj ni treba vsega verjeti. Te in še druge take krive preroke je treba in dolžnost z krščansko modrostjo in razumnostjo zavračati, ter Kristusu spričevanje dajati. Jaz rečem, take krive preroke je dolžnost zavračati, če se previdi, da jih še bolj ne razdraži in da potem njih okuženi jezik še hujše ne seka; in če se previdi, da se pohujšanje slabih in malopodučnih odvrne; in kdor čez take krive preroke in čenčalce oblast ima, ali pa pravico v hiši zapovedovati, jim mora zapovedati, naj molčè, in če to ne izdà, jim pot pri vratih iz hiše pokazati; kdor pa te oblasti in pravice nima, in je niže od njih, naj vsaj z vsem svojim zadržanjem kaže, da njih neslano, grešno govorjenje zaničuje in če more, naj od njih beži, ker so zvržek in kuga človeštva, naj pa tudi zanje moli, da z božjo milostjo razsvetljeni in omečeni spregledajo in postanejo vredni otroci matere katoliške cerkve.

Pa, o časi, kakó močno ste se spremenili! Nekdaj so se kristijani bali bolj Bogu zameriti, kakor ljudem, zato so neprestrašeno Kristusu spričevanje dajali; zdaj se pa bolj bojé ljudem zameriti, kakor Bogu,

zato jim vsa srčnost upade, kadar je treba sveti veri spričevanje dajati. Nekdaj jih nobene, še tako strašne muke niso oplašile, sedaj jih pa vsak nespameten čenčavec s svojo bodečo besedo oplaši, da se celó nič reči ne upajo. Nekdaj se niso bali svojega življenja dati zavoljo vere, zdaj pa še majhnega dobička zgubiti nočejo, zato v svojih hišah, zlasti v krčmah vse nerodnosti in razuzdanosti trpé in pregledajo, da le ne zgubijo časnega dobička. Nekdaj je marternikom krvi zmanjkovalo, je še več za sveto vero preliti, zdaj pa plašni, mlačni, vnemarni kristijani še besedice nimajo, jo ob pravem času govoriti. Pa kaj pravim, da še besedice nimajo, da bi jo ob pravem času v spričevanje svoje vere govorili; saj se še brezvestnim čenčavcem posmehujejo, in jim še prav dajejo. Vsem takim molčatvam in posmehačem je treba še enkrat in še večkrat Jezusove besede na sree položiti: *Kdor mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Kdor se mene in mojih besedi sramuje, tega se bo tudi Sin človekov sramoval, kedar bo prišel v svojem, Očetovem in svetih angeljev veličastvu. Kdor ni z menoj, ta je zoper mene, in kdor z menoj ne nabira, raztresa.* (Mat. 12, 30.) Ti nisi z Jezusom, ako molčiš, kedar je potreba govoriti; ti si zoper Jezusa, ako se ne potegneš za sveto vero; ti ne nabiraš z Jezusom, ampak le raztresaš, ako nočeš z lepim podukom in milosrčnim posvarjenjem drago odkupljenih duš Jezusu pridobiti. Gorjé tebi v večnosti, ker te tudi Jezus ne bo spoznal za svojega! Vi pa, dragi poslušaleci! ki ste dosihdob ob vsaki priložnosti Jezusu z besedo spričevanje dajali, nikar se ne utrudite, ga še dalje pred svetom spoznati; ker pa spričevanje z besedo ni še zadosti, vas k Kristusu pripeljati in ž njim vekomaj skleniti, morate s tem spričevanjem, ki ga Jezusu z besedo dajete, tudi onega družega z djanjem sklepati, to je: morate tudi po veri živeti.

II. Kar je sveti Peter z besedo trdil, učil in pričal, to je tudi v dejanji natanko dopolnoval. Res je sicer, da je Peter iz slabosti in iz strahu Kristusa trikrat zatajil, pa je hitro svoj padeč spoznal, ter je iz dvorišča šel, se milo jokal in ta svoj greh, ki ga je bil iz naglosti in slabosti storil, z britkimi solzami objokoval ves čas svojega življenja. Pravijo, da je sveti Peter nad tem svojim slabostnim grehom toliko britkih solz pretočil, da so se mu na obrazu grabnice naredile. Sveti Peter je stanovitno po sv. veri živel in je to svojo vero v Kristusa in v njegov sv. nauk s svojo smrtjo na križu potrdil. Sv. Peter je bil skala v besedi pa tudi skala v dejanji, katere nobena človeška in peklerska moč ni mogla omajati, ter ga od spolnovanja postave

Božje odvrniti. Sveti Peter bi ne bil še vse svoje dolžnosti dopolnil in Bogu dopadel, ko bi bil le z besedo Jezusove nauke trdil, sicer pa po svojem nagnenji in poželenji živel. Njegovo besedno spričevanje, ki ga je Kristusu dajal, bi ne bilo imelo nobene veljave, ko bi ga s svojim dejanjem, s svojim svetim življenjem ne bil podpiral. Spričevanje z dejanjem ali življenje po veri je dajalo njegovi besedi veljavo, moč in trdnost; brez tega spričevanja z dejanjem bila bi njegova beseda prazen glas.

Spreljubi! da bo naše spričevanje z besedo kaj veljalo, da bo Bogu, Jezusu Kristusu dopadlo, da bo nam in našemu bližnjemu teknilo v zveličanje, moramo tudi mi s svojim besednim spričevanjem tudi spričevanje z dejanjem sklepati, to je: mi moramo po Jezusovi veri živeti. Velikokrat so take okoliščine v našem življenji, ob katerih Jezus ne tirja od nas, da bi mu z besedo spričevanje dajali; ni je pa okoliščine v vsem našem življenji, ob kateri bi kdaj od dolžnosti izvzeti bili, Jezusu s svojim dejanjem in nehanjem spričevanje dajati, ker smo dolžni vselej in povsod neprenehoma, ob vseh okoliščinah, ob vsakem migljeji, do zadnjega zdihljeja svojega življenja po veri živeti, ali Kristusu z dejanjem spričevanje dajati. Tako postavim, nimaš poklica in dolžnosti tukaj-le pred celo krščansko družbo z besedo in na ves glas pričati, ter s svetim Petrom zaklicati: *Ti si Kristus, Sin živega Boga*, visoko počasten in hvaljen vekomaj; poklic in dolžnost pa imaš, to besedno pričevanje v dejanji pokazati, da ga tukaj v altarskem zakramentu z globoko ponižnostjo moliš, da mu vso mogočo čast in hvalo in češčenje daješ, da se pred njim s tako spoštljivostjo znajdeš, kakoršno je stvar svojemu Stvarniku dajati dolžna; z eno besedo, da se na vsem tvojem zadržanji bere to, kar si z besedo trditi pripravljen, da je Jezus Kristus Sin živega Boga, v Zakramentu svetega altarja Bog in človek resnično pričujoč. Če se pa tukaj v njegovi sv. hiši vpričo njega grdo in nespodobno vedeš, svoje oči po drugem spolu obračaš, če se smejaš in pogovarjaš in nič ne moliš, če se celo predrzneš tukaj v božji hiši v kakem kotu take reči počenjati, da si jih tukaj imenovati ne upam, ker se bojim, pobožna ušesa razžaliti; glej, glej! ti s tem svojim nespodobnim grešnim dejanjem tajiš, kar z besedo pričaš. O koliko tacih dejanskih tajilcev presv. rešnjega Telesa je med nami, zlasti kadar se v slovesni procesiji in k bolnikom nosi, ker mu take časti ne skazujejo, kakoršna gre njemu včlovečenemu Bogu — Kralju vseh kraljev. Ti veruješ in trdiš, da je Bog vsegavidijoč in vsegapričujoč, prav je, da to veruješ in trdiš, pa to tudi s svojim zadržanjem pričaj, ter bodi pošten,

spodoben, sramožljiv v svojih mislih, željah, besedah in delih; če pa nisi tak, če grde misli in želje prostovoljno v sebi paseš, in če na skrivnem kaj tacega storiš, kar se sramuješ vpričo poštenih ljudi storiti, in si misliš, saj je tema, saj me nobeden ne vidi, glej, ti s svojim nepoštenim dejanjem vsegapričujočnost božjo tajiš. Ti praviš, da je Bog neskončna dobrota in lepota, vse naše ljubezni vreden; prav govoriš, pa naj to tudi tvoje dejanje priča s tem, da vse svoje misli le vanj obračaš, vse le zavoljo njega, njemu v čast delaš, se nobene reči bolj ne bojiš, kakor njega žaliti, njegovi sveti volji nasproti ravnati; če si pa ti svoje srce že komu drugemu prodal ali prodala, in vse svoje misli in želje le pri svojem maliku imaš, na Boga pa popolnoma pozabiš in ga s svojim pregrešnim življenjem neprenehoma žališ, glej, ti s svojim dejanjem tajiš, kar z besedo govoriš, da je Bog tvoja neskončna dobrota in lepota, vse tvoje ljubezni vreden. — Ti veruješ in z besedo trdiš, da moramo Božje ime posvečevati; saj tudi moliš, če pa kolneš . . . Ti Jezusu verjameš, ki ti zapove: *Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe*; prav je, da mu verjameš, pa s svojim dejanjem mu pričaj, da se do svojega bližnjega tako zadržiš, kakor bi rad, da bi se on do tebe zadržal: če pa tega ne storiš, če še svojega bližnjega sovražiš, zmerjaš, kolneš, rotiš, mu krivico delaš, glej, ti Jezusovo zapoved s svojim dejanjem tajiš. — Ti veruješ, da so nebesa, da je pekel, ti veruješ besedam svetega Pavla, da tatje, krivičniki, odrtniki, pijanci, preklinjevalci, prešestniki, nečistniki božjega kraljestva ne bodo posedli; ti tudi verjameš Jezusovim besedam: *Ako se ne sprecobrnate in poboljšate, bote vsi pogubljeni. Vsako drevo, ki ne obrodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo*; prav je, da vse to veruješ, toda to svojo vero z bogaboječim življenjem potrdi. Če pa tako živiš, kakor da bi Boga, nebes, pekla in hudiča ne bilo, glej, tedaj ti s svojim sedanjim minljivim življenjem prihodnje večno življenje tajiš. Ti praviš, da si katoliški kristijan, to s svojim dejanjem spričaj, ter zapovedi matere katoliške cerkve zvesto in natanko spolnuj; ako pa njene zapovedi brezvestno prelomljuješ, sosebno kar zadeva praznike in zapovedane postne dneve; takrat ti s svojim dejanjem tajiš, da si katoliški kristijan, ti se veliko več pokažeš nevernika ali pa lutrana; ne rečem, da se juda ali turka pokažeš, ker ti zapovedi svojih zbiralov bolj vestno in natanjko spolnjujejo.

O premili Bog! kako žalostno je, da se je število Kristusovih spričevalcev tolikanj zmanjšalo, tajilcev pa namnožilo. Nekdaj so kristijani v nevarnosti svoje življenje zgubiti k službi božji prihiteli, zdaj ga pa v naših mirnih časih s svojo lenobo še celó pred cerkvijo tajé.

Nekdaj so se videle in slišale trume kristijanov, ki so s svojo spodobno hojo, s svojimi poštenimi pogovori k službi božji grede Kristus spričevanje dajali, zdaj ga pa pričakovalci in pričakovalke s svojo hojo in pogovori tajé. Nekdaj so čisti mladenči in nedolžna dekleta raje življenje dali, kakor da bi bili zapravili svoj najdražji zaklad — sv. čistost; zdaj pa ta neprecenljivi zaklad, skoro bi rekel, na prodaj stavijo, kakor bi ga ne mogli zadosti zgodaj zapraviti. Ali so mar to spričevalci Kristusovi? Ne, tajilec Kristusovi, njegovi izdajalci so!

Vi pa, dragi poslušalci! živite po sveti veri matere katoliške cerkve, da se bo na vaših čelih, na vsem vašem zadržanji z zlatimi črkami zapisano bralo: Dejanjski Kristusovi pričevalci! Božji otroci! Zakaj le tako smemo upati, da se bomo kdaj s sv. Petrom in Pavlom v nebesih veselili, ako ž njima Jezusu spričevanje dajemo ne le z besedo, marveč tudi z dejanjem, če ne bomo le vere za njima molili marveč tudi po veri živeli. Amen.

† Jurij Volc.

Pogled na slovstvo.

Posebno navdušeni nismo, kedar nam v roke potisnejo kak nov slovenski molitvenik, da o njem izrečemo svoje mnenje. Navadno si mislimo: te pač ni bilo zeló treba. Danes smo v srečnejšem položaji. Pred nami ležite vže dve dobro znani in čislani knjigi; oglejmo si ji natančneje.

1. **Duša popolna**, ali molitve, pogovori in zgledi za dušo hrepenečo po popolnosti, ali dušna pomoč za pravične kristijane. Na svitlo dal Janez Zupančič, nekdanji duhovni pomočnik v Moravčah. Z dovoljenjem vis. čast. Ljubljanskega škofijstva. Drugi nespremenjeni natis. V Ljubljani 1887. Založila družba sv. Vincencija. — S sliko. 583 strani šestnajsterke. Dobiva se v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani, v usnji vezana 1 glđ. 25 kr.

Leta 1880 je marljivi in po Slovenskem dobro znani g. pisatelj v »Zgodnji Danici« našemu vernemu narodu vprvič napovedal to knjigo, a leta 1883 je vže ni bilo več dobiti po bukvarnah — v 1500 odtisih je romala med slovenski svet! Ker pa je ljudstvo vedno popraševalo po lepi knjigi, odločil se je g. župnik za nov natis. Oskrbel ga je g. pisatelj na svoje stroške in potem velikodušno celoma prepustil ter daroval Vincencijevi družbi v Ljubljani, da bi s tem koristil sirotam Ljubljanskega Marijanišča. Vsak kupec tega molitvenika postane toraj hkrati dobrotnik imenovanemu slavnoznanemu dobredelnemu zavodu. Ali pa čitatelj druge koristi nobene nima od »Duše popolne«? O pač! Knjiga ta naj bi mu bila kažipot h krščanski popolnosti. G. pisatelj kaže svojih bukev namen v predgovoru veléč duši hrepeneči po popolnosti: »Beri te bukvice! Iz njih se boš naučila, v čem obstoji resnična popolnost, katere so njene stopinje, in kako moraš v čednostih, ki so jedro popolnosti, po lepih naukih in zgledih svetnikov in svetnic božjih napredovati. Učila se boš iz njih tudi mnogo pripomočkov k popolnosti potrebnih itd.« A kaj podaja čitatelju pobožni pisatelj, da bi dosegel s knjigo svoj namen? Da je možno bukve rabiti tudi pri javni božji službi, sprejel

je v nje sv. mašo, spovedne in obhajilne molitve pa križev pot. V drugem delu pa nam kaže g. pisatelj v štirih razdelkih, kaj je prava krščanska popolnost ter govori nadalje o znanih treh stopinjah krščanske popolnosti: o očiščevanji smrtnega greha in prostovoljnega nagnenja do greha; o božjih čednostih pa o krepostih in dolžnostih, od Jezusa posebno priporočenih; slednjič o raznih pripomočkih, potrebnih h krščanski popolnosti. — Kdor toraj hočeš sam sebi preskrbeti tečne duhovne hrane ali pa veselje napraviti kaki bogoljubni duši, sezi po tej knjigi!

Z.

2. Molitev velik pripomoček k zveličanju. Spisal sv. Alfonz Marija Liguori. Slovenski izdal s pridejanimi molitvami pri dopoldanski in popoldanski službi božji dr. Anton Jarc, prošt. V Ljubljani, 1888. Tisk »Katoliške Tiskarne«. Založil prošt dr. Ant. Jarc. — Šestnajsterke 174 strani. Cena lepo vezanemu iztisu je v »Katoliški Bukvarni« 50 kr.

Jako hvaležni moramo biti mil. proštu, da je Slovencem preskrbel ta sloveči spis imenitnega pisatelja in cerkvenega učenika sv. Alfonza Liguorijana; drugi krščanski narodi imajo vsak v svojem jeziku vže davnej to imenitno razpravo o molitvi. Knjigi namen naznanja vže nje naslov; o njeni važnosti piše pisatelj sv. Alfonz sam v predgovoru tako-le: »Izmed vseh duhovnih spisov, katere sem izdal, je ta razprava o molitvi vernim gotovo najkoristnejša, ker je neogibljiv pripomoček, da dosežemo večno življenje in milosti, ki nas tje vodijo. Želim, da bi se tiskalo od vseh bukvic toliko iztisov, kolikor je kristijanov na svetu, da bi vsakemu dal po en iztis, da bi vsi brez razločka spoznali: kako potrebno za zveličanje je moliti.« In pozneje pravi sv. Liguorijan: »Prebirajte in na novo berite te bukve prav pazljivo, a ne zato, ker sem jih jaz pisal, ampak ker je to močen pripomoček k zveličanju, katerega vam Bog ponuja in nov dokaz, da je on pripravljen nas zveličati. Ne bodite zadovoljni, da le samo vi to berete, prizadevajte si, da bodo tudi drugi, kar moč njih veliko, to brali.« ... Nato razpravlja veleučeni svetnik svoj predmet prav prisrčno in lahko umevno v treh poglavjih, govoreč v prvem delu knjizice o potrebnosti molitve, v drugem oddelku o moči molitve, in v tretjem delu o lastnostih dobre molitve. -- Da bi prekoristna knjiga bila Slovencem hkrati tudi molitvenik, je naš izdatelj dodal imenitni razpravi o molitvi (str. 1—115) še sv. mašo, spovedne in obhajilne molitve, litanije vseh svetnikov in Lavretanske pa sv. križev pot. »Katoliška tiskarna« je knjizici preskrbela jako čedno vnanščino: oblika je priročna, tisk čist, zelo razločen, papir lep, močan. Posebno okusno je vezanje, vse v platnu z zlatimi okraski. Gotovo bo lične knjizice vsak vesel, komur pride v roke. Naj bi Slovencem bila v veliko duševno korist!

Z.

3. Cvetje z vrtov sv. Frančiška. Časopis za verno slovensko ljudstvo, zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška. Vrejuje in izdaja P. Stanislav Škrabec v Gorici. V dosedanjih VII. tečajih smo imeli dovolj prilike prepričati se, da je to našemu narodu prekoristno delo res vredno lepega imena, ki ga ima na čelu; upamo tudi, da bode to, kar je bilo v knjigi prijetno cvetje, v srcih bogoljubnih čitateljev dozorelo v obilni sad za večno življenje. Želimo tudi VIII., zdaj napovedanemu tečaju prav obilno vspeha. Ker je cena tako nizka, da more list le ob velikem številu naročnikov izhajati, naročajmo in priporočajmo ga pridno ter mnogi naj še prostovoljno kako mrvico določijo.